226. sz.

Tekintetes Ur!

/ Az /. alatti jegyzékben elősorolt könyvek és nyomtatványok átvétele harafiúi köszönet kijelentése mellett elismertetik.

Fogadja kiváló tiszteletem nyilvánítását.

Pozsony, Aug. 20. 1865.

Kir. jogakadémiai igazgatóság.
Dr. Bohaumy
kir. tanácsos.

1061
1865

500
J.

Érkeren aug. 26. 1865.

Tekintetes Tizolnok úr!

Augustus 10kén kelt becses levele s annak mellék-
letében a hat darab Nádasdy-pálya-cpos, több heti
távollétem miatt csak mai nap jutott -hazaérkezem-
mel- kezemhez. Én mivel a pályamüvek vissza küld-
ésére, birálatommal együtt, September 1-jét mél-
tóztatott kitüzni, én pedig tekintve hamaduapos hiveg-
lésemmel érkezem haza s legalább nehány kény fogyel-
mes munkára képes alig lehetek, - jobbnak látom el-
üstal a Tek. Akademia kegyes bizalmát viszszelevel
megtiszteni s a pályamüveket azon kéréssel visszaszár-
ni, hogy helyettem más birálo kinevezésére eszközöl-
ni méltóztassék.

Ugyan csak ez uttal veszem a tagsthas müködési
munkálkodásaik bekülvésére felszólitó körlevelet is,
minek eleget tenni ezennel sietek.

Tisztelettel vagyok, Szabadszálláson 1865
Augustus 25-kén

Tekintetes Tizolnok úrnak

alázatos szolgája

Szászkávoly
lev. tag.

1062
1865

487
I.

Vettem aug. 22. 1865.

Tekintetes Titoknok úr!

Pest Jul. 19-én 1856 adatott körlevélben fel lévén szólítatva az ekként, hogy, mint M. T. akadémiai tag, újabb munkálatairól jegyzékét küldeném fel: ezennel hivatkozván tudósítom, hogy nékem, mint 76 esztendős öregnek a külön élete esztendei közelebbi leírásán kívül, újabb munkálataim nincsenek: azonban fennebbi években készítém Nép neve Filosofiám (mely Filosofia históriája 2 k. képével (kr. u. 850 é. a Reformatióig); ezen kívül mint már 51 évtől é. még most is kendezem szolgálói lelkész, a szükséges egyházi beszédek dolgozásával foglalkozom, a mennyiben egyéb körülményim és bajaim engedik.—

Tisztelettel lévén

alázatos szolgája

Péterfi Sándor
ev. ref. lelkész

1063
1865

M. Tud. Akadémiai Titok-
nok-tekintetes Arany
János Urnak, elöretősé
hivatalos tiszteletel.

Pesten.

Arad, augusz 22-én 1865.

496/9. Érk. aug. 25. 1865.

Tekintetes Titkár úr,

Legutóbbi Körlevele folytán van szerencsém Önnel (ha tán még nem késő) tudatni, hogy az én legújabb munkálatom – a magyar Cicero Vegyes Munkáinak már bevégzett II-ik vaskos kötete, mely a következő darabokat foglalja magában, u. m.

1, De Natura Deorum, libb. 3.
2, De Divinatione, libb. 2.
3, De Fato.
4, De Legibus, libb. 3.

III-ik Kötetben a Tusculánákat, Akademicákat v de Finibus-t kiadásom fordítva adnám minden más kötet is fogyam.

Nevezetem ezenkívül egy eredeti művet is, de mert annak folytatása s bevégzése bizonyos körülményektől függ, az még most nem fölvehető.

Teljes tisztelettel

Irolyája titkára
Fábián Gábor

1064/1865

Nagyméltóságú Gróf Úr,
Kegyelmes Uram!

Mélyen hódoló alázattal alulírt a Tekintetes M. T. Akademiának már több év óta könyvkötői munkálatait a lehető legolcsóbb áron, csinosan s a legpontosabban végeztem a Tek. Akademia teljes megelégedésére, mely állításom hitelességét bebizonyítandó, bátorkodom Tekintetes Hunfalvy Pál, Tóth Sörine és Csengery Antal urakra hivatkozni, kik mindaddig készített munkáimmal s egyéb fölmerülő szolgálatimmal teljesen megvalának elégedve; de kivált Toldy Ferenc kir. tanácsos Úr Őnagyságára hivatkozhatom, ki mint a Tek. Akademiának hosszú évek során át volt titoknoka, bizonnyal visszafog arra emlékezni, midőn néhai Zerkovitz Vince a Tek. Akademiának volt szolgája elaggult, betegeskedvén, annak számos teendőjét minden díj nélkül a legnagyobb készséggel végeztem. Ez állításom igazságát az ide csatolt bizonyítványok erejével vagyok bátor támogatni.

E hosszas bevezetésért alázattal bocsánatért könyörgök Nagyméltóságod előtt, de szaklatott helyzetem kényszerít erre, ugyanis: — mindaddig míg Takács Istvánn úr kiadói tisztségemen emelkedett nyugodtan élveztem a Tek. Akademia által számomra nyújtott munkának gyümölcsét s lelki

ismeretes s pontos fáradozásom ellena fő tisztelő-
lő mak egyike sem tett legkisebb kifogást; Takács
kiadó úr azonban mindjárt hivatalkodása kez-
detől fogva folyvást üldözött, mit mint szegény
ember s négy gyermek apja nyugodtan tűrtem, ha-
bár okot nem adtam reá, míg végre minden ok
nélkül a Tek. Akademia könyvkötői munkálatait
végkép megtagadta tőlem, okúl adván, hogy ezu-
tán ő maga fogja bekötni; egy évben azonban azon
ajánlatot tevé, hogy adjak neki száz forintot s
azon esetben a Tek. Akademia minden munkáit a-
zontúl is én fogom kötni; anyagi körülményeim a-
zonban a lehető legszigorúbbak leven, kívánatá-
nak részben sem felelhettem meg; de úgy látszik
Nadler János könyvkötő segített rajta, mert azontúl
ezen könyvkötő készíti naggrészt a Tek. Akademia
könyveit, s így azon állítása sem való mely szerint
ő köti az Akademia könyveit.

Generose Nagyméltóságodnak nemes lelkületét,
bátor vagyok a legmélyebb alázattal igazság szerető-
hez folyamodni, s kérni, méltóztassék az eddig
általam több évek során át hiven teljesített akade-
miai könyvkötő- dolgozataért szíves utasítást kegyelmesen
visszarendelteni, melyeket én szintoly készen, és dí-

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

szesen s jól mint bárki más, elvállalni a legnagyobb
készséggel ajánlkozom

Mely alázatos s engem boldogító eredetem
teljesítését Nagyméltóságodnak kegyelmességére bízóan
különösen most midőn a legnagyobb szakséggel kér-
kődöm, érette a legnagyobb hódolattal eredetem

maradván

Nagyméltóságodnak

Pesten 1865 aug. 25én

kegyelmességébe ajánlott

(=4 db)

1065/1865

örök hálás tisztelő s alázatos
szolgája
Dobocsányi Ignác.

Pest. Aug. 26. 1865.

Nagyméltóságú

Tarkeöi s Cserneki Gróf

Dessewffy Emil úr,

a magyar tudományos Akadémia Elnöke

Ő Excellentiájához

alázatos folyamodványa

Egen pamagy állalszgos T. Arany János, Tóth Lő rinez s Szalagy Antal Zsadag tagokhoz. Vegyék magokat azon fáradságot, s kalgallák meg mint a' pamagsort, mint a' pamagsolatot, sőt gam. beirásit őket. Ha igy Dobocsányi elöadása, igy wlga kell adni Dobo. csányinak a könyvkereskedői foglalkodásáz, kad vigyese, mig jól végzi, mint eddig, mert az Tekint. Akadamiai Figyrelőnek nem azért kiminan melléke. sek, hogy tekintődöt nyujtani, hanem ő ebből a' dologból üzér. kedésre gondoljon magának utat nyitva állani.

Dessewffy Elnök

a' tőle Takács Istoán akademiai kiadó ivei által ab nélkül elvett m. t. akademiai könyvkötői munkát kegyelmes visszavételeért.

Dobocsányi Ignác, volt akademiai könyvkötőnek

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Dobronányi Igrácz-ufelvolitalaira nem bizonyitom miszerint
nevezett könyvkötő tőbszörösen a Magyar orvosok és természetvizsgálók
évkönyvét (mintegy több mümellékletekkel ellátva) jegyzék ütött, vége a
társulatnak megelégedését magának vivivta. —

Pesten 865 Junius 7-én

J. Könyvkötő

EGGENBERGER FERD.
PESTEN

Alulirottak ezennel bizonyitják, hogy Dobozainyi Ignácz könyvkötő ur könyvkereskedésöktől szám ára mai napig óta dolgoznik, és hogy a nékik ád. adott munkákat mindenkor helyesen, tisztán, jól és teljes megelégedésünkre elvégezte.

Pesth 1865 Junius 7 én

Eggenberger Ferd. fiai
akad. Könyvkereskedés

Ad 1065

Dobozsány: Ignác kitanult könyvkötő, a m. kir. Egyetem könyvtára számára, de úgy magán használatomra is több s több könyvet kötvén, füzvén be, általában volt és van folytonos alkalma meggyőződni a könyvkötői mesterségben szerzett alapos készültségéről, és e részben különösen kiemelendőnek tartom könyvkötési eljárásából a következőket:

1ör Hogy az íveket pontosan hajtsa hajlogatni, és egybe füzni;

2or A könyvek mellékleteit, u. m. rajzokat, képeket, abrosokat, melyek a legpontosabb figyelmet igénylik, úgy van a legjobb nevű műhelyekből is hátrányosan és rosszul hajtva kerülnek ki, – ő a legczélszerűbb módon hajtva illeszti be a legnagyobb vigyázattal és ovatossággal.

3or A füzést is tiszta, ügyes varrással, és jelző ragasztással végzi, hogy úgy van a legnagyobb csinosságot és a lappal a könyveknek szépségét tagadhatlanul; – s végül elpusztulását tagadhatlanul; – s végül emellett felül mindezt pontos olcsó árért végzi. Ezekkel lehet tulajdonítani, hogy könyvtárunknál is, hol a csínos, tartós, és szép könyvkötésre főfigyelem fordíttatik, az ő munkája is füzetik igénybe vétetik. Pest junius 6. 1865.

Nagy Iván

a m-kir. Egyetem könyvtárának első őre, s m. akad. tag

Ad 1065/1865

501 Levelek aug. 27. 1865.
9.

Pest, aug. 27. 865

Tisztelt Titkok Úr,

Van szerencsém jelenteni, hogy a Nyelvtud. Értekező III-dik kötete kinyomatott — mi nyolcad egy ív lett belőle — s ha a Br. Kemény-ra Fog. úrnál nem időzik.

Munkám e kötet tíz fejezetei az 1—8. ívekből, s a Szótár-ból 1—22. ívekre vannak fizetve, adom a kívánt levők kimutatását:

Brassai Sámuel Munkái:

A M. Mondat, III. Értekező. Lap 173—409. = 237 lap, vagyis 14 13/16 ív, 21 ftjával . . . 311 ft 6 1/4 kr

Szótár:

Az „a" indulatszó és családja L. 410—18. } 16 lap,
Egyéb Szótári Bugák felett L. 419—25. }
vagyis 1 ív 21 ftj . . . . 21 ft —

Szótár-ból 23, 24, 25, 26, 27 ívnyira, vagyis ez utolsó 3/4 levén, együtt 4 3/4 ívnyira 3 ftjával 14 ft 25 x

Jutna az én várandóságom 33 ft 25 kr. 35. 25

Azért kérem jeles a Tek. Urat, hogy fáradsága és ívei díja ez ívvel kimutatványozni, mert kellene utánam egy kötet (nem

1066
1865

[illegible]; biztosítva egyszersmind a Jkr. Uram hogy a Főrs. Püspök
[illegible] és kir. udvari, [illegible], hogy [illegible]
[illegible] kegyes adai

Szíves üdvözlettel

régi igaz híve

Jókay

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ziemlich viel leerer Raum bleiben wird nicht oben ~~auf~~ das ungarische Wappen mit den Engeln als Schildhalter und unten, das Datum der feierlichen Eröffnung anzubringen?

Die baldige Zusendung der Inschriften u. der Eintheilung derselben entgegensehend, verbleibe ich hochachtungsvoll

Ihr

ergebenster
Carl Radnitzky
k.k. Professor

504/9. Érk. aug. 28. d.e. 11. ór. Pozsony 1865 ki aug 27kén

Tisztelt barátom

Ime az előbbeni lapon eljárásomnak eredménye; úgy hiszem az ár illendő, és a kivitel iránt merek kezeskedni mindazok után, mik eddig Radnitzky professor keze alól kikerültek, ő általán a legjobb érem-metsző Bécsben.

Már most kérem írja meg a posta fordultával nekem Pozsonyba, lakom a Primás palotájában sz. János terén, vajjon az alku tetszik? s akkor felrándulok még egyszer Bécsbe és tisztába hozom az egészet; de kérem legyen szíves egyúttal a levélben érintett nagyság szerint kört készíteni, és abba a kivánt feliratot még egyszer bele írni: mert Radnitzkynak nagysága, ~~mely~~ kissé eltér a Kazinczy érem nagyságától, s ez ezért ~~volt~~ volna szükség, mivel így az épületet legjobban lehet kitüntetni. Nem

1067/1865

Wien 26t August 1865.

Herrn Dr. Em. Hensselmann Hochwohlgeboren

Pest

Euer Hochwohlgeboren

Mit Bedauern muss ich Ihnen mittheilen, dass die Akademie der Wissenschaften in Pest, laut ihrer Sitzung vom 30 dieses (21. Aug.) mir ihre Zustimmung, das Gebäude der Akad. der Wissenschaften darstellend auf der andern Seite mit einer Inschrift, um vierhundert Gulden öst. Währ. freigestellen, mir ertheilte.

Zugleich verpflichte ich mich, Ihnen bis Ende August die Zeichnungen behufs Ausführung, bis Ende September mit den Modellen gehörig zu Gyps und Bronzeabdrücken zur Ansicht und approbation vorzulegen.

Von der Anzahl der zu fertigenden Bilder, sowie natürlich die Zeit der Herstellung — einschliesslich der Medaillen ab, das ich ihnen, dass in 500. M. Bronze u. marmor Exemplare in Silber, längstens bis Ende October v. J. ablieferbar kann.

Schliesslich erlaube ich mir die Bemerkung ob es nicht passend wäre, das oberste u. unterste der darzustellenden Gebäude

gerührt von, einen, einen edelen, raschen väterlichen Gehilfen obzuhalten. Ich bitte Sie Ihre Ansicht über diese Angelegenheit mir gefälligst mitzutheilen, ob der Tausch convenial-e? Ich bitte mir sehr eine Antwort, da ich dann die Modelle machen kann.

Wegen Ihrer Angelegenheit mit der Post werde ich mich sogleich in Verbindung setzen.

Ihr ergebener Diener
Hellmann Knie.

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

505/I. Él. aug. 28. d. u. 5 ór. 28/8 865

Kedves barátom!

Rendkívüli minden feltételeit, mind az érem nagyságára, mind az ásás, mind a kiállítási időjére nézve elfogadom; ha mégis akarnának fogadni az ellenkező eldöntő ügyében is; és természetes hogy az érem tökéletesítésére ezek olyanra kijelentjük, hi annak minőségi tökéletére Hauslaunen magyarázatára bízzuk. Ami hogy épület alá vándó magyarázatra datumát illeti, magunk is így gondoltuk, a szimmetria és arányokhoz nézve a mennyiben az által az érem ára tetemesen nagyobb nem lesz és elkészítését egészen Hauslaunen bízom; hi egy ügyet nélkülözni előbb jobban érti, s maga fog. jó lenyomatban magyarázni: nem jobb e ha az épület felett más hely marad, mint ha az ajtónál a anyagra.

Isten

1068
1865

Ideal küldték le! Sietve válaszoltam, de nagy kiszen válaszoltam minden kérdésére. Ez idején nagy

hű barátod
Eötvös

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes Úr!

Tegnap dél tájban vett becses soraira azon-
nal válaszolcam volna; de nem érezve maga-
mat feljogosítva, hogy a bizottságok határo-
zatát önkényileg módosítsam, – egy fél napot
föl kelle áldoznom s közötnöm m. elnök b.
Ötvös Ő mlgával. Válasza lényege
ím e következő. Radniczky úrnak min-
den felvételeit, mind az érem nagyságára,
mind az árra nézve elfogadja. A mi az épület alá
irandó megnyitási dátumot illeti, arra
magunk is így gondoltuk; a czímer-
re s angyalra nézve pedig – a meny-
nyiben ez által az érem ára ezer
méven nagyobb nem lesz, az elhatáro-
zást egészen Tekintetes Urra bízzuk
ő mlga, mint ki ez ügyes találmánnyal
sokkal jobban érti s maga fogja leg-
jobban megítélni: nem jobb-e ha az
épület felett üres hely marad, mint
ha az angyalokkal s czímerrel töl-
tetik be? – Eddig ő méltósága válasza.

E szerint Radniczky úr javasla-
latának semmi akadály útjában nem áll.
Ide zárva szerencsém van küldeni egy
lapot, melynek egyik oldalán a kivánt
nagyságu kör van, a felirással; másikon,
összehasonlításul, ugyan e kör, s benne
az akadémiai jutalom-érem körrajza.

Az én magán véleményem szerint a
czímer-tartó angyal közönséges czímer-
nek látszik; Radniczky urnak új lehet,
de mi, magyarok annyit találunk már
ilyet, hogy részéről inkább üresen hag-
nám azt a teret, mint ily elkoptott czímer-
rel tarkítsam be. Aztán meg müvész-
nek mindig van módja betölteni az ily
üres; pld. ha a kört körülfonó arabeszk,
vagy acanthus-féle, ottan belsőbb ka-
nyarodnék stb. A nagyságra is elmon-
dom saját nézetemet. Én az akadémia
jutalom-érmét jó darab bronznak tartom;
a 38 beési vonal, akor nézve, óriási lesz,
a mi ha a bronznál nem is, az arany (és
ezüst) példányoknál nem megvetendő ösz-
szeget okoz az árra nézve, s félő
hogy az érem is ellenünk nagynak fog
tetszeni. Igaz, hogy így a palota jobban
ráfér: de talán ráférne kisebbre is, ha
a hrnulokras jó magasra tétetnék (akkor
az ür sem volna oly feltünő); a szárnyak
is nézve talán nem tenne baj, ha feléik
a körbe hajlanának is. Egyébiránt ezek

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tek. Szentkirályi Imre
m. akad. tag úrnak
kiszeretettel
Hobót.

Pozsony.
a Primási palotában.

az én alanyi megjegyzéseim: Tekintetes
Ur fel van hatalmazva sajat
izlése szerint eselekedni.
Maradok tisztelettel
Pest, aug. 29. 1865.

Tek.
alázatos
szolgája.

422
1865
K. K.

1069
1865

Szöllősekhez

5/11 9. Ék. szem. 2. 1865

engedem 30

1865

Tekintetes főbiztos hivatal!

Vagyok bátor a kinevezésem

megjelenteni.

A mult évben a jegyző hi-

vatal, nem tudom mi jogon,

hacsak nem a személyes ösmeretség

illetve alkalmánál fogva nem? –

kihagyta az Almanachból

azon tudományos szám-

lálatokat, melyeknek tagja

nagyok.

1070/1865

távol nagyok attól, hogy ilyenmiket gyermekes képzelgésnek tekintsek: de minden annak ellenére lássunk mintegy két népszerű divatkérdést alakulni előttünk, hogy két londoni és párisi tudományos társaság kitűnjék: most nagyon nem szeretném, hogy valaki könnyűnek találjon, midőn az Almanach e társulatokat nem nevezi meg, a közönség, nagy része saját tagtársainak az olvasóknak kívánja, hogy engemet annak érdemes tanácsadóul azért tán kötelezhessek, nagy tán sőha meg nem vádoljanak. Kívánom ezt azért, hogy az általam kitűzött körből oly mélyen, oly igazban hízzelő tisztelkedjek, hogy gyakorlatok ez idén a közönségnek beigtatni.

Schwarcz Gyula. Tanári bizonyítványt nyert. A kir. magyar természettudományi Társulat tagja; a magyarhoni földtani társulat alapító tagja; a London Geological Society-nek, Ethnological Society-nek és Anthropological Society-nek, részint külső

levelező tagja, részint fellowja, a párisi Société Géologique de France, úgy Académie Nationale tagja, o.t.b. lakik Székesfehérvárott. Valasztatott 1864. januárban

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

A munkálatokra nézve jelen kérem a kimerítő felvilágosítást beküldeni.

Schwarz Gyula.

Nyomatásban megjelent önálló tudományos munkáról jelentésről:

1/ „A közoktatásügyi reformkérdés" című

2/ „Magyarország parlamenti

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Központosítás szelleme" Stuttgart. 1865 (Royal 4to)

2) „On the Failure of Geological Attempts in Greece prior to the Epoch of Alexander the Great. Part III" London, Taylor and Francis. Red Lion Court, Fleet Street, 1865. (Royal 4to)

naplófélék:

„Magyar irók külföldön. Irta Szvort-Katalin" Pest, Heckenast, 1865 (2 kötet 8vo)

Ad 1070
1865

Kéziratban:

Megirta a körcsketé érokeszét: „On the cosmical aetiology of

Geological Dynamics", melyből előbb-utóbb szólgálandó cayley alá rendezett „Devezeka bolygónk multjának földrajzi mélyatásához" cimü nagyobb mü" angol kiadásához. Ugyancsak értekezést irt és olvasott a Magyar tud. akademia előtt febr. 26-dikán.

2) Folytatólagosan dolgozik a „földhéjról" melegé,

3) az „emberkövületek",

4) és a hajkelekezésről elméletéhez itészi mélyatásán.

5) On Democracy as based on Popular Education.

Végre alapitotta az „Ily korszakok", és irt bele a közkiparatügy érdekében vezérczikkeket. Másokat érdekben dolgozott angol folyóiratokba is.

Ezen adatok begyüjtése után maradnam a tekintetes Akademiának

igaz tisztelő mélyen tisztelő Kegyelettel

alázatos szolgája

Schwarz Gyula.

Tekintetes

Magyar tudományos Akademia!

Lorró óhajtásunk, bírni a' Tekintetes Akademia tudományos kiadványait, f. é' Aug. 26kán, közövönkre teljesült, a midőn is a Collegiumunk könyvtára részére a Tekintetes Akademia által nagylelkűleg adományozott igen becses könyvek, az ide vitta mellékelt eredeti lajstrom szerént, minden hiány nélkül hozzánk megérkezték s általunk átvétettek.

Fogadja a' Tekintetes Akademia szívünk legbensőbb hálaját aron nagybecsű ajándékáért, mely a' Collegiumi könyvtár egyik maradandó díszét, a tanárok s tanulók táplálói örömét, s karaktéri büszkeségét leend.

Fogadja a' Tekintetes Akademia egyszersmind aron ünnepélyes igéretünket, hogy e' kegyes adomány mindnyájunknak új ösztönül szolgáland, Collegiumunknak a' honi nevelés s oktatás elővitelére szánt szellemi erejét folyvást oda irányozni, hogy rendeltetésének s a haza várakozásának megfeleljen s így a' Tekintetes Akademia által is mindenkor méltónak találtassék, hogy ily jótéteményben részes legyen.

Intézet

Intézetünket s magunkat a Tekintetes
Akademia további kegyességébe ajánlván,
megkülönböztetett tisztelettel maradtunk
Eperjesen f. 1865-ik-ei Aug. 30-án tartatott
isk. gyülésünkből

A Tekintetes magy. tud. Akademia

alázatos szolgái:

Jób Vendely az Evang.
ág. hitv. Lyceum
Collegiumának helybeli felügyelője

Tekintetes Akadémia

az eperjesi protestáns Collegium
főjegyzője.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1071
1865

Tekintetes Akadémiai Titkár
Kultúrális Osztály ur!

Nem csak egyes Tekintetes megvoltam kapcsolatba de még
is megvoltam indulva minden Méltóságos Ur
ra Előtt Kinek Jolye ez Augusztus Hó
Tekintetes Akadémia Titkár ugyanezen
a Méltóságos Ur Előtt
terjesztő leggyelemmel a felől volt
hogy értesíteni hogy a nemzeti Tudomá
nem csak hogy elfogadta mindenkor
pénzára rendelt példányát; de hogy
(i. t. t. Ő Méltósága) rendkívüli hoz
tetni hogy az Akadémia pénzére
rendelt könyvem még előbb alább
kapnom. Azután egy pár nap előtt Fog.
Tekintetes Fischer Könyvkötő Mesterek
tem
tekintetben az értesítést, hogy
eddig csupán a pest. cs. egyetemi
nekie tsak ót, a bécsi, s ber
ostag végett nála hagyott könyv
ismer: mivel pedig 2 Exemplarban

6ka

Kossa Dr. Lelkes egyetemi magántanár, hogy az Akadémia egy alkalmas megyeni tagsága által fogva nemtudományos tevékenységének veli arra, hogy azt elfogadja: egyúttal kéri tudatni vele, hogy jövedelmi viszonyai ennek elnyerését megengednék; de egyúttal kéri, hogy esetleg kérelmének helyt adni szíveskedjék.

E felül engedi az Akadémia rendelkezésére, hogy az elnyert fogadott példányok mi módon és hová küldessenek.

Kassán

Kiváló tisztelettel maradtam

alázatos szolgája

Lelkes Károly

A Zelenka ker.

Szepes egyh. Szandan

1881 Nov 12

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

517/1865

Kedves Arany János Uram

Akademia Titkára

Mappor

nak a lazaitkal ejgyütt

Pesten

Franco

Tudós Bizottság!

Bel- és külhasonlat, valamint bölcseleti kezelés fontos volta
magyar nyelvtudomány fejlesztésére, el van ismerve. Mi
e tekintetben az akadémia részéről 35 év óta történt nem-
csak kiegészítőnek, hanem mértékfölöttinek is mondható.
Nyelvbuvárlati hivatást érezvén magamban, nevezett kettős irá-
nyban folytatám én is előkészületi tanulmányimat;
míg meg nem győződtem, hogy ily módon, szóértelmezés,
és viszonyisme tárgyában, okszerű kételyt kizáró, fokozatos
haladás lehetlen. Nem mintha ama kettős irányu mű-
ködés fölösleges volna; hanem, mert alkalmazása nem
alapitást, hanem csak felvilágosítást eredményez.
Hogy nyelvtudományunk, még mindig alapitó működést szükségől
divatozó irályunk egyének szerénti változékony volta
igazolja.
E czél elérésére eszközt a nyelvtörténet rendszeres, kimerítő ismé-
retében, s annak egyetemes és helyes alkalmazásában
keresék. Megfeltem-e? Itélje meg, köztudomásra jutott
ebbeli kisérletimből, a tudós Bizottság.
Ha itélete, az ily eszközzel szándékolt eredményre nézve, kedve-
ző lenne, honfiui érzelmeire hivatkozva, kérem a tudós
Bizottságot, szíveskedjék akadémiánk igazgató körében
oda hatni, hogy
1) A nyelvtörténet egyetemes, kimerítő, és pedig közhasználatra
legalkalmasb szótári tárgyalása, hivatalosan, szükvé-
gesnek mondassék ki.
2) Határoztassék el e szótár munkába vendő azonnali szer-
kesztése.
A szótár történeti külterjére nézve megjegyzem, hogy az, lényeg-
ileg két részü lenne; a nyelvfolyam önkéntes, belső —, és
rendsze

rendszeres külhatás alatti alakulásaʃrerént. Az első, az
őskortól Faludi koráig bezárólag, -1000-1770- a máso-
-dik, ettől napjainkig terjed. Az elsőre, Révai óta, elömun-
-kálatink vannak; az utóbbira nézve, az összóvárlatot
kezdeményeznünk kellene.

Megjegyzem továbbá a szerkesztésbe vétel sürgős voltára, hogy a
Nagy Szótár kiadása pár év alatt teljesül; ekkor a szoro-
-san nyelvtörténeti mű folytatólag közlése alkalmas len-
-ne, úgy szellemi, mint anyagi tekintetben.

A Hogy a Nagy Szótárt a Nyelvtörténeti-, igazolólag és kiegészí-
-tőleg nyomban követheti, kezeskedik a sok évi fáradalmas
búvárlat után máris tetemes mennyiségü nyelvadat-
-gyüjtemény, mely, ha a szerkesztéshez járulhatok, a vál-
-lalat első részre, t. i. a régibb nyelvtörténet szerveseti a-
-lapjául szolgálhat.

Ha a tudós Bizottság ajálata folytán Akadémiánk személye-
-met a szerkesztésbeli részvétre alkalmasnak lelendi, la-
-kásomat szükségképp Buda-Pestre kellene tennem; mert
számos, irott és nyomott eredeti nyelvemlékek, nagy be-
-csök, és ritkaságuk miatt, kikölcsönözhetők nem lévén,
azok másuttfel nem is használhatók.

Ha ellenben, az e tárgybeli hatályos intézkedés, idő előttének lát-
-szatván, elhalasztatnék; sajnálattal jelentem, hogy nagy
költséggel és fáradsággal szerzett gyüjteményem is, a jövő kor-
-ra nézve, veszve lenni látszik. Mert családi körülményim,
és a bekövetkezett politikai változás, ujabb, nyelvészeti fog-
-lalkozást lehetlenitő keresedi módra utalnak; utóbbi évek-
-ben halomra gyült jegyzetimen pedig, kivülem más alig fog
elmehetni. Mi a későbben vállalkozó szerkesztőknek nem cse-
-kély veszteségökre lenne.

A nyelvtörténet második, ujabb részére is most kell a búvárlat-
-nak megkezdetnie. Mert adatgyüjtéshez néhány-, szer-
-kesztéshez és tisztázáshoz több év kivántatik. E szótá-
-rak

-rak pedig, a Nagy Szótár szakadatlan folytatásával te-
-kintendők. Mi, ha nem történik, a kár bizonyos.

Megnyítva Kérelmemet, s az ügyet szakértői pártolásába
ajálva, vagyok

A tudós Bizottságnak
Pesten 1865 évi September 7-én

alázatos szolgája
Mátyás Flórián
akadémiai lev. tag.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1073
1865

A magyar tudományos Akadémia

Nyelvosztályi Bizottságához

Kérelem

egy Nyelvtörténeti Szótár

szerkesztési ügyében.

(1)

Az 1865 febr. 6-tól febr. 20-áig az akadémiai könyvtár számára érkezett csere-, ajándék-, s kötelező könyvpéldányok, s műtárgyak jegyzéke.

A. Testületekről.

1. Kaiserliche Akademie der Wissenschaften. Pécs. — Értesítője: Jahrgang 1865. IV. V. számait a februar 3-kán és 9-kén tartott ülésekről.
2. Miskolczi takarékpénztár — — 1864-dik évi számadását egy nyomtatott ívlapon.

B. Magánosokról.

1. Erdélyszeri Lapok szerkesztősége. — „Erdélyszeri Lapok." IV Évfolyam 1-sö füzet.
2. Kenessey Albert, szerkö Pest. — „Magyar-német és német-magyar hajózási Műszótár." Egy kötet.
3. Purgstaller József, akad. rendes tag. Pest. Saját kinyomatu arczképét 1 példányban.
4. Ponori Thewrek Emil, szerző, ~~Pest~~ ~~Buda~~ Pest. „Homér Iliása, VI-dik ének." cz. fordítmányából 50 példány ajándékúl.
5. Kovách Ágoston, szerző. Pécs — „Gleichenberg egy magyar embernek" cz. munkáját 1. példányban. Egy kötet.

C. Kötelés példányok.

Burger Zsigmond nyomdász. Szegedi Pleitz Nyomdász. M. Beszterczei. — Franczia Olvasó és Társalgó könyv" Borostyáni Alfonsról. Egy Kötet.
— „Értesítések arról tervezett, mint leendő heti Postról jobb levegővel, jobb kilátással ellátni stb. Borostyáni Egyházról. Egy füzet.

A fentebbi könyvek (a kép vissza tartása mellett) ezennel átvétetnek a könyvtárba, e jegyzék visszavárása mellett.
Pest, febr. 24. 1865.

Arany János
titoknok.

Átvétetett
Pest, 1865 febr 25
Hunfalvy Pál
könyvtárnok.

1074
1865.

Dr. Kubáth Károly

febr. 6–20.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A pesti ág. hitv. gymnasiumi tanári kar 1865 dik évi sept. hó
7 dikén tartott tanácskormányának jegyzőkönyvi

kivonata

117. A m. t. Akadémia több rend,
beli könyvet ajándékozván a gymn.
könyvtárának

ezen szíves megemlékezéséért a
tanári kar legbensőbb hálaját
nyilvánítja a m. t. Akadémiá,
nak, egyuttal az erre vonatkozó
jtkönyvet tekintetes Arany Já,
nos úrnak — mint a m. t. Aka,
demia titkárának elküldeni
rendeli.

1074
1865

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

523/9. Vienna Sept. 11. 1865.

Tekintetes Tekintetes Ur!

Midőn a Tekintetes Akademiának nagylelkű ajánlatából, az idemellékelt könyvjegyzék visszatalálásával, mint a jénai „Bibliotheca Hungarorum" ez időszerintiseli ügyelője, szives készséggel nyilatkozni jónak: elmulaszthatlan kedves kötelességemnek ismerem egyszersmind, az említett értekezi személy nevében leghálásabb köszönetemet is kinyilvánítani, annyival is inkább, mert sajátt egy évi időmulatásom alatt volt alkalmam tapasztalni, egyfelől a Virágos hazától való elszakadottság keserűségét, másfelől azon szellemi enyhülést, melyet — a Tekintetes Akademia ez újabb adománya által immár majdnem 700 kötetre szaporodott — jénai Magyar könyvtár az időmulató tudományszomjon, de hazájához mindig hű és nemzetiségét féltékenyen őrző

/.

magyar egyletnek nyujtsuk képes.

Legmélyebb köszönetünket megnyújtván, csak arra bátorkodjuk szabadjon ehez mellékelnünk, hogy a legyesen adományozott könyvek mitőlünk nem fognak elajándékozva kimaradni.

Kelt Lana 1865 Sept 8-kán, a Magyar egylet megbizásából.

A Tekintetes Urnak

alázatos szolgéja

Szápe Béla

1075
1865

U.i. A tekintetes ür bizonyosan nem vesz rossz néven – ha a közpénztárban kimélésének tekintetéből – a tekintetes urat terhelnünk arra alázatos kéréssel, hogy az ide mellékelt nyilvánosságra hozandó nyilatkozatot, közlés végett, a Pesti Napló szerkesztőségéhez elküldeni sa kegyeskedjék.

Szápe

CHARGÉ

Tekintetes, Tudós Társ

1075

256

Arany János úrnak,

A M. T. Akadémia Titoknokának,

aláirattos Titkekkel.

Pest (Ungarn)

Az Akadémia épületében.

528/9. Ek. Sept. 12. 1865.

Tekintetes m. t. akademiai Titok=
=nokság!

Van szerencsém jelenteni, miszerint lakás=
somat, bövebben nyugalmazásom=
som miatt, Zalaiku alsó Kolozsvá=
ra tettem át, tisztelettel maradvan
Kolozsvárott 'belső magyar ucca 411 sz.

alázatos szolgája.

Szenkereskedő Zsigmond
nyug. országos bánya=
kapitány, a mint a=
kademia lev. tagja.

1076
1865

549/9. Erk. sept. 25. 1865. Budacson gr. Tapolcza. sept. 14. 865.

Tisztelt Titoknok ur!

Midőn jelentem hogy az 844. törvény értelmében f. h. 9én Erdl M. Kisasszonnyal, a magbalo béssi kerületi kir. tanfelügyelő leányával, rendes birdetési napon, nyilvánosan, és a környék előbelő családjainak jelenlétében, a ref. templomban megeskettettem; bátor vagyok egyszersmind tudomásúl adni, miszerint köteles kegyünket tanúsítottuk a magyar t. Akademia, a pajzsi collegium és a szinne ghi Kalauzok alapítványainak gyarapításához 8000 ft magy. fölöttemeni kötelezvényekben járulni; úgy hogy a m. Akademia alapítványának abból 2000 f. jusson, és a tanulat f. é. nov. 1ső fölyjon.

Kérjem most az, miszerint sikerem megjegyzni, elégséges-e hogy annak idejében a kötelezvényeket megküldjük, vagy különleges vagy valamelyike illyen alkalomnak birományos minták kapcsolni vagy betölteni

Lejérem nem egy hitelesen eltöltött eredményre, hanem fog évi vizsgáink betöltésére. Ez megtartom mutatni hogy a nehézségek daczára, mellyek körgazdálkodási téren a reverendával össze vannak kötve, állásom jövedelmem magamnak szerezni tudok;

1077/1865

nem pedig családja iránti kötelességeinek
egyikét sem akarta elmulasztani.–

Most, felszívén hogy új nehézségek nem
gördülnének elébem, remélem, hogy
magyar honomnak többet fogok használni
hazai mint eddig lehetséges volt.

Harsfalvi vidéki jelentéseimet mint
privát tudósításait tegyék közzé, vala
mire a nagyobb lapok per. tör. végett
is nyitva áll, hogy erről mitsem
nyilvánítsanak, s egyedül igen helyes
közleni, ha ugyan erre érdemben
mit lehet mondani mélóztatnak.

Az akadémia nekem járó iromá-
nyait ne méltóztassék elküldeni, még
megnemérkezem hová küldendők arak.

Egy pár hétig még itt maradunk,
aztán több hónapi utazásra megy
pénzhiányom.

Megtisztelő szíves tisztelettel
kegyednek

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

alázatos szolgája
Arany

Pozsony, Sept. 20-án 1865

Méltóságos Gróf!

A fiúi kegyeletnek kötelességét teljesítem, midőn Méltóságoddal, mint a magyar N. Akadémia nagy érdemű Elnökével bátor vagyok jelentem, hogy atyám, sírba és családjának elfeledtetésben, és-kimúlt szeretjük-a haza közélet és tudományosság egyik megánál maradandó emlékét hivának jó atyánk mai nap reggeli 2 órakor fekete kalapácsa örök nyugalomra szenderült, magának vive a haza boldogságáért hő dobogó szívének kielégítetlen vágyait, a hátrahagyva a legörzetlenebb, legszerencsétlenebb és méltatlanul legtehetetlenebb magyar özvegynek fonni álmát, milyen lelkét a túlvilágra elmúló szellemének könnyebbítő

1078
1865

Fogadni

Sugarai, és elreppenő fohászai, melyeket
egyik legkedvesebbje ez vala:
„A dicső magyar nemzetem!"
kitörjék viszszaemlékezésében.

Nem kérdezzük hozzájuk csak érdeklődni: mi vala a nemzetében – milyen méltó helyet foglalt vala el a hazai kultúrának viszonyaiban?

Sorain egyenként érdekli a bámulatos hírvadár, melyet az elszólított atya kiszállt sírjára irányt viszen vagyonának, és nagy családjának fogyásaihoz való hazafiúi viszonyainak utolsó jeléül – nélkül kötelességükben hagyja.

Fogadja Méltóságod saját fájdalmának közepette is való tiszteletemnek kifejezését, mellyel vagyok

Méltóságodnak

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

őszinte tisztelője
Bacsányi György

Id. Bartal Györgyné, született **Benefai Bacsák Vincentia** — s **Bartal János,** ifj. **Bartal György, Bartal Pál,** és **Bartal Mária,** néhai **Benefai Bacsák Mihály** özvegye gyászosan jelentik: amaz tisztelve szeretett, elfelejthetlen férjének — ezek áldva áldott emlékezetű édes attyjuknak

Méltóságos

Belházi id. Bartal György urnak

ő cs. k. ap. Felsége egykori valóságos udvari Tanácsosának, arany sarkantyús, és a Sz. István apostoli király rendje kis keresztes vitézének, a magyar t. társaság igazgató és tiszteletbeli tagjának f. évi September hó 20-ik napján, életének 81-ik évében, a haldoklók szentségeinek felvétele után végelgyengülésből beállott csendes kimúltát.

A boldogúltnak hideg tetemei ugyan f. hó 22-ik napján, d. u. 4 órakor fognak Csallóközben az Etre-Karcsai családi sirboltba eltakaríttatni; az engesztelő szent mise áldozatok pedig másnap az Egyház-Karcsai és később több templomokban megtartatni.

Pozsony, September hó 20-án 1865.

Nyomatott Schreiber Alajosnál Pozsonyban.

548/1865. Érk. szept. 25. 1865.

Jövr. tud

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA.

Pest, 1865 Jul. 15.

A magyar tud. Akadémia részéről a mai napon az alább megnevezett pesti könyvkereskedőnek az ide mellékelt jegyzékben kitett könyvek a végett adattak át, hogy azokat rendeltetésök helyére juttassa. Fölkéretik az intézet, melyhez a könyvküldemény címezve van, hogy a vételi elismervényt aláiratva visszaküldeni szíveskedjék. Ha ezen elismervény egy év leforgása alatt hozzánk vissza nem érkezik, annak jeléül fogjuk venni, hogy a küldemény eltévedt, vagy hogy az intézet munkálkodása megszünt. Kéretik továbbá minden intézet, hogy ha a magyar tud. Akadémia könyvküldeményeiben valami hiányt tapasztal, azt az alulirt titkárnak jelentse be, hogy a tudomásunkra jutott hiányt, a mennyire lehet, elháríthassuk vagy utólagosan kipótolhassuk. Minden közlés, tudósitás vagy könyvküldemény a magyar tud. Akadémia titkárához czímeztessék, s vagy közvetlenül annak, vagy pedig valamely hiteles pesti könyvkereskedőhöz küldessék.

A magyar tud. Akadémia nemcsak az intézetek tárgyalásait, értesitöit, évkönyveit kéri, de köszönettel fogad minden közleményt és nyomtatványt, melyek a tudományokat és művészeteket gyarapítják, így különösen földképeket, almanachokat, könyvtári lajstromokat is. Nemcsak az újabb, de a régibb tárgyalásokat és tudományos folyóiratokat is nagy örömmel fogadja.

A magyar tud. Akadémia az intézet vagy mások által más magyarországi intézeteknek és egyes tudósoknak szánt könyvküldeményeket is szívesen átveszi, hogy az illetők kezéhez juttassa.

Mély tisztelettel

alázatos szolgája

Arany János
titoknok.

Von Seite der „Magyar tudományos Akadémia“ wurden am heutigen Tage dem unten benannten Pester Buchhändler die in dem beigeschlossenen Verzeichniss angeführten Bücher zur Weiterbeförderung übergeben. Wir ersuchen die Anstalt, an welche die Sendung adressirt ist, die Bestätigung des Empfanges zu unterfertigen, und der „Magyar tudom. Akadémia“ zurückzusenden. Wenn wir diese Bestätigung im Verlaufe eines Jahres nicht erhalten sollten, so müssten wir dies als einen Beweis dessen ansehen, dass entweder die Sendung nicht an ihren Bestimmungsort angekommen, oder dass die Anstalt nicht mehr bestehe. Zugleich ersuchen wir jede Anstalt, die Mängel, welche sie bei den Büchersendungen der „Magyar tud. Akad.“ wahrnehmen sollte, dem Sekretär anzuzeigen, um denselben vorbeugen oder das Fehlende nachträglich übersenden zu können. Jede Anzeige, Mittheilung und Büchersendung möge an den Sekretär der „Magyar tudományos Akademia“ adressirt, und demselben entweder unmittelbar, oder mittelst einer accreditirten Buchhandlung in Pest übersendet werden.

Die ungarische Akademie wünscht nicht nur die Verhandlungen, Mittheilungen und Jahrbücher der verschiedenen Anstalten, sondern auch Landkarten, Almanachs, Bibliotheken-Kataloge, und überhaupt alle Publikationen, welche geeignet sind die Wissenschaften und Künste zu fördern.

Die ungarische Akademie erbietet sich auch solche Büchersendungen, welche an andere Anstalten oder an einzelne Männer in Ungarn adressirt sind, zur Weiterbeförderung zu übernehmen.

Mit besonderer Hochachtung

ergebener Diener

a 684/9. Kónhez

II. Mások részéről

II. Von Andern

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Alulirt ezennel elismerem, hogy a fentebbi jegyzékben elöszámlált könyveket kezemhez vettem.

Ich Unterfertigter bestätige hiemit, dass ich die oben angeführten Bücher empfangen habe.

Pest, 1861. Emich Gusztáv magy. akad. nyomdasz.

Kérjük e lapot aláiratva vételi elismervényül a Magyar tudományos Akademiának visszaküldeni.

A könyvek jegyzéke,

melyek ..... csomagban ..... szám alatt

Eggenberger Ferdinánd

pesti könyvkereskedő által küldettek

Az Unit. Collegium

nak. Kolozsvár.

I. A magyar tudományos Akadémia részéről.

Wir bitten dieses Blatt unterfertigt als Bestätigung des Empfanges der „Magyar tudományos Akadémia“ zurückzusenden.

Verzeichniss der Bücher,

welche in ..... Packet mit ..... Zahl durch

.....

Buchhändler in Pest abgesendet wurden

An .....

I. Von Seite der „Magyar tudományos Akadémia.“

Évkönyv X. 10. 13.

Nyelvtud. Értesitő II. 4.

Philos. Értesitő III 3. IV. 1. 2.

Math. Értesitő III 3. IV. 1-3.

Nyelvtudományi Közlemények II. 2. 3. III.

Math. Közl. II. III.

Archaeol. Közl. III. IV.

Statist. Közl. IV—VI.

Toldy: Emlékbeszéd gr. Teleki J. fölött.

Almanach 1861. 863. 864. 865.

Szótár 1—13 füz.

Stratégia elvei III

Petényi hátrah. munkái I.

Monumenta. Okmánytár: X.

detto kötet: VII. XI. XII.

Jegyzőkönyv I. II.

Jegyz. T.

A' fenn előirvolt könyveket hálás köszönettel vettük, Kolozsvár Sept 20. 1865

Kriza János
Unitarius püspök és az Unitar. Collegium Főgondnoka.

Buzogányi Károly
könyvtárnok

1080/1865

Tekintetes Magyar Akademia!

A Tekintetes Akademia nagybecsü határozata nyo„
mán, a magyar orvosok és természetvizsgálók folyó
évben Pozsony városában tartatott nagygyülésére
kiküldött bizottmánya vezérletével csekély sze„
mélyemet sziveskedvén megbizni, van szerencsém
alázatosan jelenteni, hogy a gyülés minden jelen„
voltak nagy élvezetére, s megelégedésére, mult auguszt„
tus hó 28^tól, folyó szeptember hó 2^ig, a közszeretet„
ben álló gróf Zichy Károly, bölcs, és nyájas
elnöksége alatt, egész diszszel és tudományos
sikerrel tartatott.

Méltán lehet mondani, hogy az ezen
kifejlett tudományosság, és számos intézke„
dés, nem csak Pozsony városára, és vidéké„
re, de még az egész hazára is gazdag gyümöl„
csöket fog teremni.

A tagok száma, kik közt számos bécsi,
több prágai, triesti, boroszloi, berlini, mosz„
kaui, vashingtoni s kaliforniai tudósok is
részt vettek, 548 tagot számlált.

Az eddig tartatott nagygyülések közt
ez volt a legnépesebb, mi arra mutat, hogy édes
hazánkban a real tudományok iránt mind
inkább inkább nevekedőben van a hajlam
és szeretet.

Talán említenem sem kellene, hogy Po„
zsony városa mivelt lakosai, polgárai és

/.

előljáróit, élvezet, kényelem, s tudományos
vállalatunk elémozditása tekintetében, min„
deneket elkövettek, hogy közhálánkat kiérde„
melték.

A nagygyülések alkalmával kiosztott
/. több munkákból egy, egy példányt az idej. alatt
csatolt jegyzék szerint, valamint Pozsony
városa által a nagygyülés emlékére vert
egy példány bronz érmet, van szerencsém
a Tekintetes Akademiának ezennel át„
nyujtani.

Kelt Pesten, 1865-ik szeptember 20-án

Kubinyi Ágoston

a kiküldött bizottmány elnöke.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1081
1865

555/1. Él. Sept. 28. 1865.

Tekintetes Titoknok Úr!

Van szerencsém, a M. Tud. Akadémia részéről, a felvigyázatom alatt álló Gr. Teleki Könyvtár ma interett ez évi Könyvküldemény jegyzékét, a Teleki elösmérvényül, ezennel a Tekintetes Úr parancsolatából vissza küldeni. Fogadja a t. akadémia hiven küldeményéért, interetünk hálás köszönetét.

Mély tisztelettel vagyunk

Tekintetes Titoknok Úrnak

alázatos szolgája
Horváthy Sándor mp.
Gr. Teleki Könyvtárnok.

Marosvásárhelyt. 865. Sept. 20.

1082
1865

Mélyen tisztelt tekintetes Titoknok ur!

1/ Van szerencsém ide mellékelve 1/. a tekintetes akademia által kiadott nagy szótárban benn nem foglalt s általam összeszedett egyes szavak és czikkek jegyzékéből mutatványul nehányat azon kérelemmel a tekintetes urnak bekűldeni, miszerint ezt, az azt kísérő soraimmal együtt a tekintetes akademia legközelebb tartandó ülésén vagy önmaga bemutatás, vagy ha ez netán hatáskörén kívül esnék, tekintetes Hunfalvy Pál urnak a nyelvtudományi bizottság jegyzőjének hasonlóképp bemutatás végett általadni méltóztassék. —

Ki egyébiránt megkülönböztetett tisztelettel vagyok

A tekintetes Titoknok urnak

Készséggel szolgája

Oszlfferen s. Pozsony megyében
u. p. Wartberg 865 = IX/21én

Moenich Károly

1083
1865

3

550/I. Érk. vegy. 26. 1865.

Nyelvrend.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

648/J.K. 1865.

Hohe Academie!

Der ehrerbietigst Unterzeichnete erlaubt sich seine Schrift.

„Volksfeste bei Gelegenheit Industrieller"

zur Kenntniß und gnädigster Würdigung vorzulegen.

In vorzüglicher Hochachtung

Einer hohen Akademie

München den 22 September 1865.

1084/1865

gehorsamster
Dr. Steinbacher

1127/1866.

554/J.K. 1865.

Tekintetes Nagyszombati akademiai
Tiszti Ur!

A magyar tudományos Akademiától f. évi jul.
12-ével a szarvasi főiskolának ajándékul küldött könyvek vételéről a mellékelt elismerő irattal értesített
Kinsolly illő mint kedves kötelmet ny.
vall le, midőn, Tekintetes Ur leggyorsabb
másolását ezennel kiküldve, magunk s összes
tanárkarunk részéről szíves alázatos köszönetünket mondatunk a nagytekintetű Akademiának az igen értékes kitüntetésért, melyet főiskolai könyvtárunkban jelentékeny hézagot tölt be, s melynek áron való megszerzését szűkes pénzviszonyaink mellett évek multán is kajjal győzzük vala.

Egyuttal, ha ugyan ez által főiskolánk érdekében valami kínálkozó önzést el nem követnénk, köszönetünkhez bátorkodunk hódoló tisztelettel abbeli kérelmünket csatolni: méltóztatnék, ha az imént küldött munkák közt még befejezetlenek s idő jártával folytatandók is találtatnának, e részbeli folytatékok hasonló

kegy révén történendő vételére a szarvasi főiskolát előjegyeztetni.

Végre van szerencsém 1863/4-s 1864/5-iki gymnasiumi főisk. értesítőnkből egy-egy példányt, úgy is mint az ide vágó országos törvény határozata iránti engedelmességünk jelét, a magyar tudományos Akademia könyvtára számára mellékelve küldeni.

Kiválóbbi tisztelettel Szarvason

Szept. 24. 1865.

a Tekintes Urnak

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

alázatos szolgái

Tatay István

a szarvasi főiskola igazgató.

számára.

Csilinszky Mihály

Könyvtárnok.

1085
1865

74.307ik. Szám:

A' Cs. Kir. Statistikai Központi bizottmány, az egyleti ügynek mindinkább növekedő fontosságánál fogva az egyleteknél előforduló adatok lehető pontos összegyüjthetése tekintetéből a' mult évi Septemberhó 30-ról 16,119ik szám alatt kelt Kegyes Királyi udvari rendelvénnyel betűlődött, és másolatilag ide mellékelt jelentésében-oly mintákat hozott javaslatba, melynek az illető társulatok részéről leendő kitöltése esetében az említett adatok statistikai összeállítása eszközölhető, s' az e részben eddig mutatkozott hiány pótolható leend.-

A' fentebb hivatkozott kegyes Királyi udvari rendelvénnyel - annak előrebocsátása mellett - mi szerint az érintett, és magyar fordításban is szinte ide mellékelt mintatáblák szerkesztésénél azon tekintet volt leginkább irányadó, - hogy azok - az illető adatok följegyzésére nyujtandó rovatoknak lehető leg kimeritő előtüntetése mellett - az e részbeni statistikai teendők könnyitése, s' egyöntetü eljárás elérése czéljából a' birodalomban létező valamennyi egyleteknél alkalmaztassanak, - egyidejüleg kijelentett -; miszerint az említett mintáknak a' Magyar országban fenálló egyleteknél leendő behozatala ellen - annál kevésbé mutatkozik akadály, minthogy ez által - a' kérdéses mintatáblának a' Magyarországi egyletek, s' társulatoknál netán fenforgó sajátságos viszonyokhoz képest, uj rovatokkal leendő bővitése kizárva nem lenne...-

1086.
1865

Mielőtt ezen Magyar Királyi Helytartó

A' Magyar tudományos Akadémia

Elnökségének

Pesten

/.

tartótanács részéről a fentebb hivatolt, és má-
solatban szinte ide mellékelt kegyes királyi ud-
vari rendelvény tartalmához képest az illető ha-
tóságok a szóban forgó mintak szerkesztésére,
kitöltésére, és bekűldésére utasittatnának, fel-
kéretik ezen Akademiai Elnökség, mint
rint a Magyar tudományos Akademia sta-
tistikai bizottságát, a szóban forgó minta-
zatoknak netán uj rovatokkal leendő bővi-
lése iránt tüzetes, és indokolt véleményes nyi-
latkozat adására felhivni, és ezt az öszves
ide zárt csatolmányokkal együtt ide fölter-
jesztni siessékedjék. Kelt Budán 1805-
evi Septemberhó 26-án.

Lichy Károly

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

5715/v. 865. szt. 16. 1865.

1004/1865

A' Magyar Királyi Helytartó Tanácstól:

7H. 307ik Szám.

A' Magyar tudományos Akadémia
Elnökségének

Pesten

hivatalosan

OFEN 15/10

Kimutat

A 1863dik évi folyama alatt itthelyütt elfogyasztott gabona ne
ben a gőzhajózáson és Pest-Bécsi vaspályáról kivitt lisztnek

Sorszám	A helynek megnevezése.	Ö. Tüzsia	elfogyasztott és eladott köszén					
			első Ausztriai mázsa					
			Gazd. ezak.	Pest. Városi	Bécsi	Soroksári	M. és. Kerületi	Ismeretlen
1	Pesti Tárolásain eladatott tüzi fa és katonai szállitmányokat is bele értve.	50459.	.	.	.	.	.	.
2	Az itteni voltmények köszén Raktárokon.	.	.	17887	33000	588000	.	12629
3	Belelbeli vaspálya intézet	.	.	.	.	.	.	.
4	Rebelbeli gőzhajózási intézet	.	.	.	1319128	.	.	.
5	Pesti hengerü gőzmalom	.	.	.	.	.	.	.
6	Rákosi gőzmalom.	.	.	.	.	.	.	.
7	Erdőlő gőzmalom	.	.	.	.	.	.	.
8	Haggenmacher féle gőzmalom	.	.	.	.	.	.	.
9	Pannonia féle gőzmalom	.	.	.	.	.	.	.
10	Helybeli vizi malmok	.	.	.	.	.	.	.
11	Gőzhajókon	.	.	.	.	.	.	.
12	ks. Kir. szab. Pest-Bécsi vaspálya	.	.	.	.	.	.	.
13	Helybeli liszt fogyasztási	.	.	.	.	.	.	.
	Összesen	50459	.	17887	1352128	588000	.	12629

Jelen kivonatos kimutatul szolgáló másolat hiteléül. Pes

Kelt Pesten 1864 januar 25én

Gl: Andrássy

Barna Sándor
jegyző

...tallás.

...ebona nemüek, liszt, ölfa külön féle (kőszén) mennyiség, nem külön...
...lisztnek összes súlyáról.

...t kőszén ...as		Első Ausztriai mérő.	Alsó Ausztriai Mázsa			Jegyzet
...m. és. kőlni.	Szarvasi	...gabo. ...ma. ...mü	...ekből értékes ...ettlisztből	liszt kivitel	...belföldi ...gyára ...tés	
.	.	.	.	.	.	
.	126291	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	273000.	232050	.	.	
.	.	40000.	32000	.	.	elégett mult évi 1863 November 9kén.
.	.	1000000	85000	.	.	
.	.	67545	44987	.	.	
.	.	.	.	.	.	az őrlést csak 1863 Decemb. hó 15. ...vette kezdetét
.	.	120000	96000	.	.	
.	.	.	.	70541	.	
.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	197800	a Katonai élelmezést is bele értve
.	126291	600545	490037	.	197800	

...l. Pesten 1864. dik évi Január 16án

Pisztory Alajos m. k.
vásárfelügyelő.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ad 1086
1865

Kimutat

N. 1864-ik év folyama alatt itthelyezett elfogyasztot gabona nemüen különben a gözhajozáson és Pest-Vácsi vaspályáton kivitt liszt

Sorszám	A helynek megnevezése	Öl. tizede	elfogyasztott és adadott Kö… Alsó ausztriai más…				
			Orsovai	Pesti	Vácsi	Győri	Mis…
1	Pesti Sarok Sáraim adadott Sü… zida a Waitznai szállitmányaikat is ide értve	63459	.	.	.	.	
2	Az ittni valamenyi Kösön Raktárokon	.	.	20917	35680	66970	
3	Rebelbeli vaspálya intézet	.	.	.	.	.	
4	Rebelbeli gözhajozási intézet	.	.	.	117280	.	
5	Pesti henger gözmalom	.	.	.	.	.	
6	Rákosi gözmalom	.	.	.	.	.	
7	Ördög gözmalom	.	.	.	.	.	
8	Helybeli vizimalmok	.	.	.	.	.	
9	Haggenmacher féle gözmalom	.	.	.	.	.	
10	Panonia féle gözmalom	.	.	.	.	.	
11	Gözhajokon	.	.	.	.	.	
12	Cs: Kir: szab: Pest Vácsi vaspálya	.	.	.	.	.	
13	Helybeli liszt fogyasztás	.	.	.	.	.	
	Összesen	63459	.	20917	152960	66970	

Pesten 1865 Ja…

Kimutatás

…bona nemüek, liszt- őlfa- különfele Kövein mennyiség, nem …ött lisztnek őszes vilgyáról

…s dadott Kövein …iszztriai Mársa				alsó ausztriai mérő	alsó Ausztriai Mársa			
Bécsi	Eszterg.	Mór. Kolai	Kovái	gabona neme	ezekből értékesített liszt	liszt kivétel	helybeli liszt fogyasz.	Jegyzet
.	.	.	.	.	.	.	.	
25680	66i970	.	i86294	.		.	.	
.	.	.	.	.		.	.	
17280	.	.	.	.		.	.	
.	.	.	.	284000	253i60	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	Négyt. 1863 Novemben 9en
.	.	.	.	.	.	.	.	egy iv ala nem örök.
.	.	.	.	69456	47896	.	.	
.	.	.	.	2611000	243050	.	.	
.	.	.	.	123000	98000	.	.	
.	.	.	.	.	.	75344	.	
.	.	.	.	.	.	.	.	
.	.	.	.	.	.	.	i99800	
52960	66i970	.	i86294	740456	642106	75344	i99800	

…en 1865 Januar hó 18en

Reigler László

…vasári Jelügyelő

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ad 1086

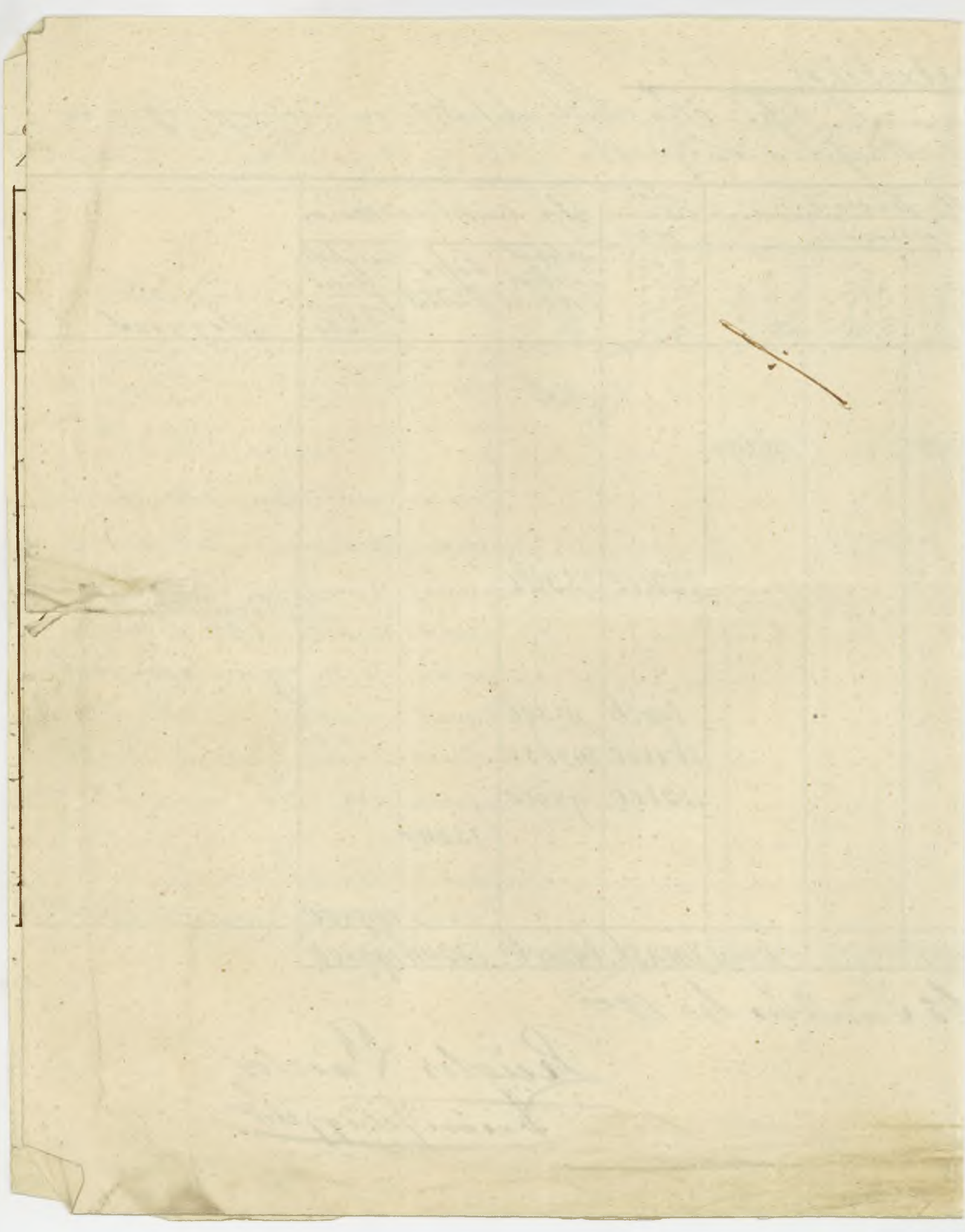

1025
2801

Sötlagos Kimutatás

A 1863dik-évi folyama alatt a Sst-Bécsi vaspályákon ki. vitt lisztnek összes súlya, nem különben az elfogyasztott és eladott kőszén mennyiségről.

Folyó szám		alsó austria mérsa-ok. vicinai Kőszén	alsó austria mérsaliszt	Megyzet
1	elfogyasztott és eladatott kő. szén mennyiség.	321444	.	
2	Kivitt lissz mennyiség.	.	315269	

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Kimutatás

Az 1862. év folyama alatt itt helyütt elfogyasztott gabo-
ség, nem különben a' gőzhajóhon és Pest-Bécsi vasúlyához

Sorjai számai.	A' helynek megnevezése.	öl ürüsa	elfogyasztatott és elad... alsó austriai			
			Orsovai Cs.	K. k. Győnyöri	Pesti	Esztergomi
1.	Pesti faraktáraim eladott ürüsa a' hatonai szállítmányokat is bele értve.	48797.	"	"	"	"
2.	Az itteni valamenyi Köszén Raktáraiokon	"	"	20352	32000	50255.
3.	Helybeli vasúlyi intézet	"	184705.	"	"	"
4.	Helybeli gőzhajózási intézet	"	"	"	76,866	"
5.	Pesti hengeri gőzmalom	"	"	"	"	"
6.	Rákosi gőzmalom	"	"	"	"	"
7.	Erdőg gőzmalom	"	"	"	"	"
8.	Helybeli vizimalmok	"	"	"	"	"
9.	Gőzhajókon	"	"	"	"	"
10.	Cs. kir. szab. Pest-Bécsi vasúlya	"	"	"	"	"
11.	Helybeli liszt fogyasztás	"	"	"	"	"

Pesten Junius 5-ei 186

mutatás

sztott gabona nemük, liszt, őrlés, különféle közön = mennyi.
nályához kivitt lisztnek őrlés súlyáról —— .

étetett és eladatott közön osztriai Mázsa				alsó ausztriai mérő	alsó ausztriai Mázsa.			Jegyzet.
Gecse.	Erdélyi. gani	Miskol. czi	Romániai	Gabona nemüek	ekkor értékesített Liszt.	Liszt Kivitel	Helybeli őrlés Liszt fogyasztás	
"	"	"	"	"	"	"	"	
32000	50275.	"	12589.	"	"	"	"	
"	"	"	"	"	"	"	"	
76,866	"	"	"	"	"	"	"	
"	"	"	"	262,000.	167,680.	"	"	
"	"	"	"	40,800.	32, 640.	"	"	
"	"	"	"	70, 000.	56, 000.	"	"	
"	"	"	"	120, 000.	96,000.	"	"	
"	"	"	"	"	"	117,181.	"	
"	"	"	"	"	"	269,107.	"	
"	"	"	"	"	"	"	197,600.	a' Leopoli Helyre. rést bele értve.

eé 1863.

A' főpolgármester

Rászay.

PEST SZ. KIR. VÁROS TANÁCSA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

158066/63.

Kimutatás

Az 1864-ik évben Buda sz: kirly: Fővárus területén a katonai szá
tott tüzelőfa szerekrek, valamint az itten őrölt szemes
lisztre

Folyó számai	Árus vagy gyártos neve	itten eladott illetőleg fogyasztott tüzelő szer												
		Fa ól		Kő = szén										
		egyenként	egyesen	Oro: vicza		Szent Istvani		Pécsi		Mis, kolczi		Eszter gomi		
				mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	má
1	Trebitsch féle Fa raktárában	1580												
2	Karczagh "	715												
3	Luxenbacher "	2020												
4	Tinnstári "	7280												
5	Váczi püspök "	640												
6	Eisler Adolf "	780												
7	Cs: kr: katonaságért "	1640	14655											
8	Végerer kőszén áruis	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	27
9	Bauchekker " "	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	10
10	Wilke " "	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8
11	Fürst " "	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	4
12	Schädel féle gyár	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	202
13	Déli vasút	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	172
14	Barber és társa gőzmalom	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	425
15	Werther	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16	Blum	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
17	Cs: kir: malom	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
18	Első magyar gőzmalmi társul:	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19	Balamonyi sz: vizimalom	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20	Belfogyasztásra felhasznál, talált Liszt a katona élelmezéssel együtt	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
21	A' gőzösön általi kivitel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
22	A' vaspálya általi kivitel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Budán 1865

BUDA SZ. K. FŐVÁROS KAPITÁNYI HIVATALA

...imulatása

...tonai szálitmányok beszámitásával eladott s illetőleg fogyasz...
...szemes magnak, és az abból nyert, fogyasztott és kivitt
...lisztnek

...uzelő szerek			itten őrölt szemes mag, abból nyert, fogyasztott és kivitt liszt																
			a budai malmokban őröltetett és pedig								ebből								
			a gőzmalmokban			valamenyi vizimalmokban			őrvesen			belfogyasztásra elhasznált őrlött liszt	kivitetett						
...ri	Esztergomi	őrvesen	szemes mag	liszt		szemes mag	liszt		szemes mag	liszt			ugözösötön		budai vasuton		őrvesen		
...ont	mázsa	font	mérő	mázsa	font	mérő	mázsa	font	mérő	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font
		2745																	
		1020																	
		850																	
		400																	
		20270																	
		17250																	
		42535	18000	148600															
			15600	124000															
			15100	112000															
			700	4500															
			12000	80400															
						15300	14400		767000	113100									
												17836							
														20246					
																69598		172050	

Jegyzetek
A fenti rovatok, ban elősorolt kőszén nemei itt nem léteszvén á 8 egész 13 számok alatti vállalkozók által csak 3 nemes ugy mind a Mohány ból 3850 a Doroghi ból összesen 18535 és a vasut állal hasz nált Grácz kőszén ből 20130 mázsa kő szén fogyaszta tott el, megjegyez vén, hogy a duna gőzhajozási tar sulat Semi fé le saját rakta ri nincsenek

...e 1865 Februárhó 20 án

...Z.K.FŐVÁROS
...PITÁNYI
...IVATALA

...talkerész

18303. 74

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

18303/65

Kimut

Az 1863ik évben Buda sz: kir: főváros területén a katonai szállítmán

szereknek, valamint az itten őrölt szemes magnak, és az abból n

Folyó Szám	Árus vagy gyár tos Neve	itten eladott illetőleg fogyasztott tüzelő szerek: Fa öl	Fa Czentner	Kő- Szén: Bravi Öza márka	Bravi Öza font	Szent-Iványi márka	Szent-Iványi font	Pécsi márka	Pécsi font	Eszterházy asmi márka	Eszterházy asmi font	Miskolczi márka	Miskolczi font	Öszvesen márka	Öszvesen font	itten őrölt Lisztmennyiség a budai malomban a gőzmalomban: Szemes mag mérő	Liszt márka	Liszt font
1	Trebitsch Séle 4 raktárban		1376															
2	Esterházy dito		1704															
3	Harczagh ditto		600															
4	Luxenbacher ditto		1135															
5	Ks: k: katonaságért		1712															
6	Kinostara raktárban		7567															
7	Váczi püspök		480															
8	Eisler Adolf		618	1592														
9	Wegener közén áruss		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2460	.			
10	Bauchekker "		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	830	.			
11	Wilke "		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	740	.			
12	Fürst "		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	230	.			
13	Schädel Séle gyár		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1692	.			
14	Déli Séle vasút		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	1888	.			
															43110	.			
15	Barber s társa g:		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	270,000	180,000	
16	Werther g: m:		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	204,000	120,000	
17	Blum g. m		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	160,000	107,000	
18	Bazár gőzmalom		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	6,000	4,000	
19	Salamanyi 52 Vir: mal:		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
20	Belfogyasztásra felhasználtatott Liszt, a katona ellel, mosással együtt		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
21	a gőzösön általi kivitel		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
22	a vaspálya általi kivitel		.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	

Kelt Budán 1864

...utatása

...álitmányok beszámitásával eladott és illetőleg fogyasztott tüzelője...
...abból nyert, fogyasztott és kivitt liszt...
...ten őrölt szemes mag, abból nyert fogyasztott és kivitt
...iszt mennyiség

...budai malmokban őrölttetett összes						ebből								
...gőzmalmokban			valamenyi vízimalmokban			összesen			belfogyasztásra, jelesen használtatott liszt		kivitetett						Jegyzések
...emes mag	liszt		szemes mag	liszt		szemes mag	liszt				a gőző sökön		budai vasuton		ősz, vesen		
...ró	mázsa	font	mérő	mázsa	font	mérő	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	
...000	130,000	.	.	.	.	.	.	.									A fenti rovatokban elősorolt kőszén nemei itt nem létezvén a 7 egész 12 számok alatti vállalkozók által csak 3 nemek ugy mint a Mohácsiból 3600 a Dorogiból összesen 18750, és a vasut által használ Grázi Kőszénből 2076 mázsa kőszén fogyasztatott el, megjegyezvén hogy a Duna gőzhajózási társulat semmi féle saját raktárai nincsenek
...000	170,000	.	.	.	.	.	.	.									
...000	107,000	.	.	.	.	.	.	.									
...000	4,000	.	.	.	.	.	.	.									
	.	.	127,580	120,760	.	767,580	581,760	.									
.	.	.	.	.	.	.	.	.	170840	.							
	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	106170	.					
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	67280	.	173450	.	

...ári 1864 Március 15

Kőszeghy

Pöltenberg

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

ad 24580. 864.

Kimutatása

Az 1862ik évben Buda sz. kir. fováros területén a katonai szállitmány tüzelöfa szereknek, valamint az itten örölt szemes magnak, és az a

	Árus vagy gyártos neve	itten eladott illetöleg, fogyasztott tüzelö szerek.												itten örl	
		Fa öl		Kö – Szén.										a budai m	
		eggyen kint,	öszesen	Ovacziczai		Szt. Istváni		Pecsi		Eszterhazami		Miskolczi		öszesen	
		mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font	mázsa	font
1	Trebitsféle ofa raktárában	1182													
2	Esterhazy ditto	1600													
3	Karczag ditto	460													
4	Lucsenbacher ditto	1200													
5	cs.k. katonaságért	1663													
6	Kincstári raktár	7905	14.010												
7	Wegerer Közén áras	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	2500	-
8	Rauchekker ditto	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	800	-
9	Wilke ditto	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	600	-
10	Fürst ditto	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	550	-
11	Schedl féle gyár.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	13.500	-
12	Déli vasút	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	19779	-
13	Barber éstársa g.m.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
14	Werter "	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
15	Blum "	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
16	Czajzor gözmalom	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
17	valamenyi 52 vizimalom	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
18	Belfogyasztásra felhasználtatott Liszt a katonaételmérésel együtt	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
19	agözösön általi kivitel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
20	a vaspálya általi kivitel	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

														163600	152420
														6800	7770
														122700	116565
														6820	6473
														317920	283868

Buda 1863 Juli

…etatása

…tonai szállitmányok beszámitásával eladott és illetőleg fogyasztott, …magnak, és az abból nyert, fogyasztott és kivitt lisztnek.

…serek.		itten őrlött szemes mag abból nyert, fogyasztott és kivitt liszt mennyisége														Jegyzek
		a budai malmokban őröltetett és pedig						ebből kivitetett								
		a gözmalmokban			valamenyi vizmalmokban			összesen			belföldi felhasználásra liszt		a gözösökön		budai vasuton		összesen		
összesen		szemes mag	liszt		szemes mag	liszt		szemes mag	liszt										
mázsa	font	mérő	mázsa	font	mérő	mázsa	font	mérő	mázsa	font	mázsa	font	mérő	font	mázsa	font	mázsa	font	
2500	-																		A fenti rovatokban elősoroltt közzén nemei itt nem levén a jegész 12 számok alatti vállalkozók által csak 3 nemek kaggyatnak mint a Mohácsból 2000 a Dorogtól összesen 1850 és a vasut által használt Grázi közzéből 1979 mázsa közzen fogyasztattak el, megjegyzvén hogy a Duna gözhajózási társulatok szemközti saját raktárai nincsenek —
800	-																		
600	-																		
550	-																		
18.500	-																		
19.779	-																		
1111																			
.	.	163600	155420	.															
.	.	8800	7771	10															
.	.	122700	116565	.															
.	.	6820	6173	.															
.	.	.	.	.															
.	.	.	.	.	136400	129580	.	511320	485748	.									
		374.920	355.868																
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	16764	8							
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	10273						
.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	8335	.	18868		

Budán 885 Julius 18 án

…

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

57188/c.

Bátorkodom Nagyságodnak
jelkérni, miszerint Thierry
Amadé Senátor, Francia
academiai tag „Attila"
szerzőjének a magyar
mívegylegnél kiállitott
arczképét, mellyet én
a magyar tudományos
academia számára hazafiui adományúl felajánlani
nevemben az illető helyen
átadni meltóztassék.

Fogadja kérem ki.
fijeresét

fejezését megkülönböztetés
tiszteletemnek mellyel
maradok

Nagyságodnak

hűséges szolgája

Madarász Viktor

Pest. Sept 28 kán 1865

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1087
1865

Tisztelt Akadémia!

A „mathem. és term. tud. Értesítő"ben" megjelent értekezésemért: „az életbiztosítás tudományos, különösen orvosi szempontból," utalványozott tiszteletdíjt, t. i. 19 ft s néhány krajczárt van szerencsém a tekintetes Akadémiának tudományos czéljai előmozdítására visszaadni, ohajtva, hogy ezen tudományos intézetünk mind szellemi, mind anyagi tekintetben még a hozzám hasonló gyengébb tehetségűektől is minél inkább támogattassék.

Kelt Pesten, 1865. év szeptemberhó 30-án.

alázatos szolgája
Habász Géza

1088
1865

585
I.

Bécsben oct. 2. 1865.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

625/J. Vétetett okt. 30. 1865.

Jegyzéke

azon könyvgyüjteménynek, melyet néhai Jeszenhossék György, a' magyar tudományos Akadémia könyvtárának hagyományozott.

Pesten 1865ik évi September havában.

I.

Bibliothèque Latine-Française, publiée par C. L. F. Panckoucke, Paris. gr. 6.

1.	Ovidius	10. Kötet
2.	Quintus Curtius	3. "
3.	Julius Caesar	3. "
4.	Eutropius	2. "
5.	Valerius Maximus	3. "
6.	Senecae Tragoediae	3. "
7.	Juvenalis	2. "
8.	Phaedrus	1. "
9.	Annaeus Florus	1. "
10.	Cornelius Nepos	1. "
11.	Catullus	1. "
12.	Vellejus Paterculus	1. "
13.	Valerius Flaccus	1. "
14.	Martialis	4. "
15.	Plinius junior	3. "
16.	Plinius. Hist. naturalis	20. "
		59. Kötet

MAGYAR TUDOMÁNYOS AKADÉMIA KÖNYVTÁRA

1089/1865

17. Silius Italicus	3. "
18. Sallustius	2. "
19. P. Terentius	3. "
20. Virgilius	4. "
21. Svetonius	3. "
22. Apulejus	4. "
23. Justinus	2. "
24. Statius	4. "
25. Lucanus	2. "
26. Claudianus	2. "
27. Cicero	36. "
28. Tacitus	7. "
29. Quintilianus	6. "
30. Tibullus	1. "
31. Properlius	1. "
32. Persius	1. "
	140. Kötet

II.

Collection des Classiques Français.

Paris, edit. Aimé André. gr. 8. 1839.

1. La Bruyére	2. Kötet
2. J. B. Rousseau	2. "
3. Masillon	1. "
4. P. Corneille	12. "
5. Boileau	4. "
	21. Kötet

21. kötet.

6. Fenélon	3.	„
7. Malherbe	2.	„
8. Le Sage	3.	„
9. J. Racine	7.	„
10. Bossuet	3.	„
11. Flechier	1.	„
12. Molière	8.	„
13. Pascal	2.	„
14. Montesquieu	8.	„
15. La fontaine	6.	„
16. Montaigne	5.	„
17. Parny	1.	„
18. de la Rochefoucauld	1.	„
19. Crébillon	2.	„

93. kötet.

III. Vegyesek.

1. Barthélemy „Voyage" Paris. Bossange 1819. gr. 8.	1. kötet.	
2. Benvenuto Cellini „Memoirs" London Colburn 1823.	2.	„
3. „The Kuzzilbush" London Colburn 1826.	3.	„
4. „The Smuggler" London Colburn 1831.	3.	„
5. James, „Memoirs of great Commanders." London Colburn 1832.	3.	„

12. kötet

12 kötet

6. Cooper, „the Bravo" . . . . . 3. „
London Colburn 1831.
7. Maberly „Melanthe" . . . . . 3. „
London Colburn 1843.
8. Lord and Lady Shere „Legends" . . . 2. „
London Longmann. 1832.

20. kötet

I. Bibliothéque Latine-Francaise. 140. –
II. Collection des Classiques français. 93. –
III. Vegyesek . . . . . 20. –

Összesen 233. kötet.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Méltóságos Elnök Úr!

Boldogúlt férjem Lenhossék György, pesti ügyvéd, kevés-
sel halála előtt említette, hogy 233 kötetből álló
válogatott könyv gyüjteményét, a Magyar tud. Aka-
demia könyvtárának felajánlani szándékozik.

Az Isteni Gondviselés feledhetlen férjemet az élők
sorából elszólitá, mielőtt ebbeli szándékát valosit-
hatta volna.

Szent kötelességben járok el, midőn az élő-
nek akaratát halála után imé teljesitem, kérvén
a' méltóságos Elnök urat, hogy az említett könyv-
gyüjteményt, melynek lajstromát ide zárom, a
magyar akadémia könyvtárának számára,
mint boldogult férjem szerény, de hazafias
szándéku adományát elfogadni méltóztas-
sék.

Ad 1089
1865

Ki egyébiránt maradok

a méltóságos Elnök úrnak

alázatos tisztelője

Pest 1865. September

Özvegy Lechnerék Gyöngyné
Szül. Károlyi Szidónia

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes tudós Társaság!

A Kalevalának az eredeti finn szövegből általam eszközölt fordítását azon alázatos tiszteletemmel bátorkodom a' Tek. tudós Társaság színe elébe terjeszteni, - mélyen óhajtván azon esetre, ha művem a' kiadásra érdemesnek találtatnék, - annak kiadatását kegyesen eszközölni, - avagy pedig ha az a' tekintetes tudós Társaság jelen körülményei közötti eszközölhető nem volna; a' műnemről adandó bírálati véleményt részemre hivatalos alakban kiszolgáltatni, hogy azt az e' fordítási kiadására netalán válalkozni akaró kiadó előtt, avagy ha művemet előfizetési utján akarnám kiadni, az előfizetésre való felhívásban mellékelve, - mint legjobb ajánlatot a' körültekintés előtt felmutathassam.

Mély tisztelettel lévén

Tekintetes Tudós Társaság

Pesten 1865ik Aprilis 1-én

alázatos szolgája

Barna Ferdinand

h. ügyvéd, s a' m. n. múzeum

könyvtár segédőre.

1090

1865

Vienne oct. 16. 1865
ütközben

A tekintetes
Magyar tudom. Akade-
miájához

alázatos kérelme

h. ágyued, i'a'm. n. muzeum
könyvtár segédőre Berna-
Ferdinándnak

MAGYAR
TUDÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

a' Kalevalának a' finn e-
redeti szövegből általa ef-
fektuált fordításánál kiadá-
sa iránt.

Tekintetes Úr!

Midőn az ide /. a. mellékelt, legbensőbb hálánkat ki„
fejező" jkönyvi kivonatot elküldeni bátorko„
dunk, egyuttal továbbra is kegyébe és pár„
fogásába ajánljuk tanintézetünket a magyar
Tud. Akadémiának. Vagyok mély tiszte„
lettel

Pesten 1865 dik évi oct. hó 1jén

alázatos szolgája
Mauritz Rezsö"
a serán tanácskormány jegyzője.

1091
1865

Felhatalmazás.

Alólirt ezennel jogosítom Kolozsvári Építőmester Hagerbauer Antal urat, hogy az Eu-klides fordításának kinyomtatott 31—40. ívei-ért beszámolag, arak: 10 ivér járandó 20 f. hus-arangat, akár természetben, akár vétele árán számomra felvehesse és az én képemben adjad. Pénztárnok J. Toth Lörinc urat az átvett summa felől megnyugtatásra. Kolozsvárt. October 2. 1865.

Brassai Sámuel
m. é.

1092
1865

590 Vellum oct. 13
9. 1808.

Édes Barátom!

A közelebbi ülés jegyzőkönyvét, az iratok egy részével, ime küldöm.
Ismergő főfejét közt most végezhetem be.
Fabó és Kubinyi elidegenítés kérdése állandó.
A jegyzőkönyv kiegészítésére senki sincs, kivéve. Vagy elhalasztó 3 óp.
Tehetséges segéd, vagy Eötvös kérdés nevez ki kiegészítőt.
Isten áldjon!

Barátod
Csengery

U. i. Toldy Ferenczet Ring irja be a jegyzőkönyvbe. Ez a kérdés a végén is be.

1093
1865

Tekintetes Úr!

Madarász Viktor úr művészbarátkpiától az ide mellékelt levelet vagyon, magam akartam a mai gyülésen a kérdéses képet benyujtani; de miután betegség által ebben gátoltatom: siveskedjék arra a mű-egylet helyiségéből (Lánczhidtér, Diana-fürdő) elhozatni, és a gyülésnek bemutatni.

Megkülönböztetett tisztelettel

Tekintetes Uraknak

Pesten, 1865 október 2-án

legkölelezettebb szolgája

Rubinyi Ágoston

1094
1865

Tekintetes Arany János úrnak, a magyar tudományos akademia titkárának

Pesten.

Tekintetes és Tudós Titoknok Úr!

Engedje Tekintetes és Tudós Titoknok Úr, hogy leg-
bensőbb hálaköszönetet mondjunk azon nemes
pártfogásáért, mely által Lyceumunk a Magyar
Tudományos Akadémiának a mellékelt jegy-
zékben elősámlált könyvekből álló becses
ajándokát vette.

A Magyar Tudományos Akadémiának
is mételt adománya intézetünknek új szellemi
táplalékot nyujtva, tudományos és hazafias
törekvésében tetemesen segíti elő.

Fogadja azért Tekintetes és Tudós
Titoknok Úr legbensőbb hálaköszönetét
Lyceumunknak, azon intézetnek, mely a
hazai tudomány főbb képviselői által ki-
tüzött zászlót ezután sem el nem hagyand-
ja.

Ezen törekvésünkkel a Magyar Tudomá-
nyos Akadémiának becses ajándokát leg-
méltóbban meghálálni és Tekintetes és
Tudós Titoknok Úr kegyes pártfogását
azontúl is magunknak biztositani reméljük,
maradunk

Tekintetes és Tudós Titoknok Úr

alázatos szolgái:

Kelt Késmárkon az 1865 évi
October 4 tén tartott iskolai
ülésünkből.

Steinel Hugo
igazgató tanár.

1095
1865

Solczfreyes
könyvtárnok.

679.
2.

Ék. oa. 9. 1865.

O. ü.

Levél

Szabó Károly Sándor
a Magyar Tudományos Akadémia
Történelmi Bizottmányának
titkárának

Pesten.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

MAGYAR
TUDOMÁNYOS
AKADÉMIA

457
/.

Tisztelt Könyvtárnok úr!

A mellékelt csomagot, mint a rajta olvasható iratból kitetszik – vagyis a csomagban levő könyvet („Három Saj" Medgyesi Páltól) – Lónyay Menyhért úr küldi az Akadémiának, ha még meg nem volna a könyvtárában. Ha meg van már, kéri magának visszaküldeni.

Méltóztassék tehát utána keresni, hogy az e hó végén tartandó összes ülésben jelenthessem mint ajándékot, vagy, ha fölöslegek, visszaküldhessem.

Tisztelettel

Pest, oct. 6. 1865.

Tisztelt Könyvtárnok úrnak

alázatos szolgája

Arany János
titoknok.

1096
1865

Kempelen Pál Kövy ov. visrab
a vonagra vas jegyzéke
Jegyzéke vissza megy ak
Akademiának, a jegyzék
ajánlatok a tagtól. Ofner
Ülésen bejelentendő.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

A lőcsei Kir. kath. főgymnasium igazgatóságától

242 fr.

Tekintetes magyar kir. akadémiai Titoknok Ur!

A magyar tudományos Akadémiának 1865 jul. hó 15-ér kelt könyvküldeményét csak e napokban vettem.

Midőn a szabályszerű elismervényt és a stat. közlemények III. köt. első füzetét ide csatolni szerencsém van, föltérem Tekintetes Titoknok urat: szíveskedjék a k. magyar tudományos Akademiának legforróbb köszönetemet tolmácsolni azon nagybecsű ajándokért, melylyel a lőcsei főgymnasium — mint kevés hazai nyelvünket honzyón terjesztő intézet — könyvtárát gyarapítani kegyeskedett. Az akademiai kiadványok folytatólagos megküldését legalázatosb köszönettel fogadandom.

A mellékelt jegyzékben foglalt könyvek közül csak a nyelvtudományi közlemények III.ik kötetének első füzete hiányzott.

Maradtam kitünő tisztelettel Lőcsei 1865. évi oct. hó 7-én

Tekintetes Titoknok Ur!

legalázatosabb tisztelője
Wiedermann Károly
gymnasiumi igazgató

1097/1865

Pest 1865 október 6án.

Tekintetes titkár úr!

Jogosítva kell kérnem, hogy az akademiai almanachra vonatkozó szives felszólításának eleget tehessek. Részemről ezt akkor cselekszik, mint az almanach akkor részéről, midőn az akademiai tagok találatait a mondaiból kívánja közleni, éppen szerint adalékokkal nem járulhatok. Nem mintha ez év folyamában alkotó munkám nem lehetne volna, hanem mert – egy két birlapi értekezésen kívül tőlem nyomtatásban semmi sem jelent meg ez időben. Irodalmi tevékenységem legnagyobb részét a helynevek gyüjtése, okmánytári kiadásra előkészítésének ideje, alatta, és magyarázata vitte igénybe. Ezen irányban még sok esztendeig lesznek elfoglalva, akárhelyeknek karban, mivégett ebbeli munkásságom, melyre egy ív nyomtatásban van a jelen évi almanachban, nyíltan meg nem jelenhetnek; nem

1098
1865

és kívánom azt, ez midőn a tárgynál kár korábbi időszakra, mint sem Vellett volna, mentségére ezt alázatosan kérem, hogy tekintetes titkár ur előbb valószínűleg jobb színben tüntetésem fel kívó valószínűleg.

Az alkalmatosságot megragadni, hogy mély tisztelettel maradok

Tekintetes titkár ur

alázatos szolgája

Szathy Károly

a m. tud. akadémia lev. tagja.

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

Tekintetes Arany János urnak, a magyar tudós Akademia érdemes
titkárának Pesten.

A magyar tudós Akademiában 864ik Junius 7én tartott ülésében
amint tekintetes úr f. é. Aug 22ről hozzám intézett leveléből megértem
pereneim volt, számomra 63 for. o. é. összeget újjal utalványoztatott.–

A tek. tudós Akademiának köszönő sorait nyilvánítva, bátor vagyok
tekintetes úrnak tudtul adni miszerint a fenn nevezett 63 ft az Akademia pala-
nak épületi költségeihez óhajtásom szerint hozzá adattatni – hogy így tekintetes úr
ne én is járulok némi részlegességgel azon műhez mely nemcsak honi irodalmunk
küzdelmeje ne az egész országnak hasznára szolgál.–

Midőn erről tekintetes úrnak tudósítási szerencsém
volna maradok kitűnő tisztelettel

Tekintetes úrnak
Pesten 865 Octobr 8án

alázatos szolgája
Dr Szász Károly
M. T. Akademiai t. tag

1099
1865

602/9 ért. vet. 16. 1865.

Tekintetes titoknok Ur!

Debreczeni reformát lelkész Ns. Révész Imre Urról is lelkesitve, Francziaországban való időzésemet azzal fejeztem be, hogy a világhirü Hun csatatért a katalauni mezőtőn meglátogattam. Mi vagyunk, kikre a francziák után egész Európában legközelebbről érdekel ama nevezetes csatatér büszke emlékeivel, nagyőseinknek 14 század után is fenálló nyomdokait találhatván fel ott. Mindannak, a mi magyar emlékre által, a magyar tudományos Akademia őrködő édes anyja levén, azt hiszem, hogy kötelességet mulasztanék, ha a csatatér meglátogatásáról pár szóban legalább nem tudósitanám Tekintetes titoknok Urat, bőles belátására bizván: miként s mennyiben találja alkalmasnak avagy érdeklőnek jelen levél tartalmát a Tekintetes Akademiának vagy illető szakosztályának tudomására juttatni.

1, az 1864dik év Julius 2-ről 7-ig terjedő időközben látogattam meg Châlons sur Marne odon várost, továbbá a jelenlegi châlonsi tábort s a várostól 14 kilometerre fekvő La Cheppe falut, hol 4 napos időzésem, ennek szövében feküdvén Attila földvára, s a történeti emlékü patak.

2., Châlons városában mai napig is egy utcza Attila nevéről nevezetik, egyik emléke ez is a Hunok itt lételének. A város csinos nyilvános könyvtárában apróbb kiásott régiségek találhatók, a szomszéd csatamezőről, pl: karperecz X alakú ábrákkal, a vonalok végén körök levén; érez lámpa, fejsze fej, egy érdekes koponya stb. A könyvtárnok Gilet Károly Ur kiváló előzékenységgel mutogatott meg mindent s adott egyszersmind hasznos utasitásokat a csatasikos illetőleg. Erősen hiszem, hogy tudósitás téres esetében szivesen nyujtana segédkezet.

3, E városban lakik Savy A. Ur, megyei agent-voyer, ki egy tanulságos és alapos értekezést irt ily czimmel: „Mémoire topographique jusqu' au Vme siècle de la partie des Gaules occupée aujourd'hui par le département de la Marne". E mü a Marne megyei müvészet-, tudomány-, kereskedelmi, földmivelési Társulat Mémoire-jaiban 1859dik évben kiadatni rendeltetett. Az egész Hun csatatér tüzetes tanulmány s leirás tárgyává van ebben téve s maga az Attila-erőd is mérnökileg felvéve.

4, Tourneux mérnök s társulati tag még 1833-ban irt egy ily czimü könyvet: „Attila dans les Gaules", melyet az Académie des inscripsions et belles-lettres" jutalomra is érdemesitett. E 142 lapra terjedő füzetnek irói czélja bebizonyitni, hogy csakugyan a mai La Cheppe falu mellett fenálló „Camp d'Attila" vidékén folyt le a nagy Hun csata 451-ben. –

5, Grangerius párisi regius professor 1641-ben adott ki egy ily czimü latin értekezést: „De loco, ubi victus Attila fuit." E szerző is oda dönti érveivel, hogy csakugyan Châlons mellett folyt le a nagy világcsata. Ez érdekes müvecskéből láthatni, hogy korában a hun földvár „albus fossatum" és „Monumentum Attilae"-nak neveztetett, s mondja, hogy szántás közben nem csak csontok, edények s római császárok képeivel

képeivel ellátott pénzecskét találtatnak: sed etiam effossa fuit interdum Attilae imago tigris aut leonis aut canis aut aliâ quâvis potius quam humanâ specie" s a szövegben közli is Attila keleti jelvényekkel (kos szarvakkal) ellátott arcképét.

6., La Cheppe falu a Noblette patak partján a maig is jó karban levő" Római úttól ásszelve feltűnik. Itt él egy Letaudin nevű idős és nyugalmazott néptanító, mű"kedvelő" régiség szerető, a vidék legalaposabb ismerője, a hagyományok élő" őre. Gyermekkorától kezdve ismeri a csatasík minden részletes, a francziai régészeti társulatnak is, mikor ez a helyszínre kivonúlt, ő volt vezetője és magyarázója. A helyszínéről irt statistikai és helytani műveskéje is van kéziratban. Az ő szives vezetése alatt voltam szerencsés én is felnézni a csatamező emlékeit.—

7., Közvetlen szomszédságában, csak egy rúgó malom által elválasztva La Cheppe-től (a hajdani Fanum Minervae állomás a római úton) feltűnik egy maig is szép épségben megőrzött csaknem kerek földvár 1765 méter kerülettel, leghosszabb tengelye a bel körtérnek: 554 méter. Ez az a hely, melyet a nép maig is „Camp d' Attila"-nak nevez. A közepén országút fele fut át. A belsőt szántóföld s legujabban (1858) a tábor tér közepén III. Napoleon császár vásárolt egy 53 ares nagyságu földszalagot, melyen jelenlétében folytak a császár rendeletére az ásatások. Maga a császár nagy érdeket mutat e sábor emlékiránt, több izben meglátogatta s itt és a vidéken számos ásatásokat tétetett s tétet maig is. E 14 századdal daczoló szép földvár egy hatalmas emlékjele a hun fejedelemnek, e körül volt felállítva a hires szekér vár. Tournemine fent czimzett munkájában azt is bebizonyitni igyekszik, hogy a hunok készitették, mig mások csak kitatarozását s erődítését tulajdonitják a hunoknak. Letaudin vezetése alatt a belsőben 14 gödör bontatott fel s ez ásatásról pontos kimutatását lemásolám. Az itteni lakozás és táborozásnak kétségtelen jelei a táplálkozásra rendelt állatok nagy mennyiségben található csontjai, edények stb.

8., E tábort Châlons várossal egy ma már nem igen használt, de a néptől tudott út köti össze, mely a Hunok idejének tartható, ezen szállitmányaik a városból a táborba az eledel és szereket

9., A Noblette patak bal partján — jobbján a vár feltűnik — két tumulus állott egykoron; egyik már elenyészett, de a másik még szemmel, legalább talaja, kivehető. A tumulus a császár rendeletére felbontatott. A benne találtatott csontváz 11 „különböző" nagyságú edénynyel volt körül rakva, 4 a lábánál, 5 a feje-jénél, kettő" oldalánál, egy veres cserép kupában szárnyas állatok csontjai. A lábában feltünő", hogy legtöbb csontvázénál, úgy ennél is sertés csontok csaknem mindig találhatók.—

10., A csatamezőn két pont a legnevezetesebb; a.) egyik a legmagas dombterület, mely uralja a vidéket, neve Mont-Piémont, ennek Attila emberei által leendő elfoglalásával kezdődött a csata fordulat s a Hunok visszahúzódása a vár felé.— b.) a piemont domblat lábánál elterülő alantsik neve

Ahan

Ahan des Diables, az összeütközési pont. „Ahan" tájszó, a mag föld alá takarítását, vetését jelenti s a franczia iról szerint a diables név a barbar hunokat jelentené, egy másik népvélemény szerint — ezt saját fülemmel hallottam egy helybeli fogadóstól — azért nevezetett volna így, mert a Hunok „ördög" kiáltással rohantak ütközetbe.

11., A Suippe-be vezető úton túl fekszik egy császári major, ennek felügyelője Lorrain Ur. A császár legutóbbi rendelésére ide hordassák a hunvárban és vidéken talált régiségek: gall, római pénzek, csontok, fegyver töredékek, koponyák, edények. Többek közt szemléltem ~~itt~~ vasdárda véget, körült fanyél darabbal; áldozó kést; ásbukaszott kőkarikát, szűrő cserepet, koponyákat, rézkarpereczet, kovakőből nyílvesszőhegyet stb. Legérdekesebb volt Lorrain Ur jegyzeteiben azon észrevétel, hogy több csontváz mellett a védfegyvernek is beillő kések a lábszár mellett helyezve találtattak. Tömérdek gaul és római pénz között hiában kerestem hún pénzt.

12., La Cheppetől 3 ½ kilometerre van Bussy-le-Château nevű falu, hol öt tumulus volt egykoron, egy közülök csaknem teljes épen, s a helység által megvétetvén, eddig elé az enyészettől óva van, a többiek már eltűnő félben vannak. — Egyébiránt sok helyen található tumulus, mindenik közt legmagasb a Poix-ban fekvő, mely néphit szerint, ma is Theodorik sírjának tartatik.

13., Châlonshoz a csata sík felől legközelebb eső falu neve St. Étienne-au-temple a Veste patak mentében. Itt lakik egy földmives Mâches Ur, kinek igen csinos gyüjteménye van az e vidéken általa lelt csontok-, edények, fegyverekből; szenvedély ből üzi a régiség gyüjtést. Távollomban nem találhatván hon, szekrényei zárva voltak, s így nem láthattam: minő emlékeket rejtnek magukban, zárt fiókjai. Hogy mindenütt és messze kiterjedésben találhatók csontvázak, fegyverek stb, mutatja a csata nagy voltát; sok helyen tömeges elszakasztás, másutt meg csak egyes elhullottaknak azon helyen való eltemetés jelei, a tumulusokban meg máglya és égetés nyomai fedezhetők fel.

14., Ez évben irtam Edinburgból Letaudin nevű tanítónak, a hún csatatér ez élő őrének egy megemlékező levelet épen évfordulati napján látogatásomnak, az ott létemben kezdett ásatások eredményéről kérdezősködvén, irja többek közt, hogy 280 gaul pénz darab találtatott; Attila képével ellátottat nem leltek; de hogy felismerjék, szükségök volna az Attila-pénzt jellemző nyomatokra vagy ismervelre; — minnegy 70 lyuk pontoztatott ki, stb. —

15., És most az Attila-gyürü képről. Châlons városában él a (tudós) Jarinet Gyula Ur, tekintélyes könyvtár és régiség-gyüjteménynyel rendelkezik, mint sajátjával. Mutatta a birtokában levő gyürüt, melynek fekete követ Attila képe van, ~~fény~~ föveggel, vele szembe ministerét, föveg elenül (Edekon?). Mindkét alak alá Attila neve irva, melyiratot nagyitó üvegen vehetni ki jobban s az l betüt kissé elvorzultnak lattam. A mennyiben ezen Attila szakállal van, a két száz évvel ez előtt Grangierius által adotthoz hasonló s a Grabe által közlött képmástól eltérő. Egy gyürü az Attila-várban találtatott s az ő birtokába jutott. Kérésemre a helybeli ötvösnél a gyürünek lenyomatát vétete, s van szerencsém egy pecsét nyomatát idemellékelve a Tek. Akademiának bekülteni, küldvén egyszersmind Jarinet

net Ur saját pár sorát, melyben igéri, hogy levelezésben kész szivvel ki fogja fejteni a gyürü történetét. Idő nem lése miatt, neki Párizsba kellesven távozni, (a lenyomásokat is levelben küldé), nekem ki nem fejthető. Mint hely színén találás emlék nagy mértékben megérdemli a közfigyelmet.-

16., Ugyancsak Garinet Ur tett figyelmessé egy nevezetes munkára, mely könyvárusi úton nem kapható, s melynek én csak egy kivonatát láttam. Ha tán nem volna ~~ismeretes~~ itthon ismerve e mű, a figyelmet kérem reá. A brochure czime: „Asile sous le rapport iconographique. 1843. in 8° Paris. Par Pierquin de Gembloux. E könyv ismertetői Attilának egy 1840-ben az Orchimonti kastélyhoz ~~tartozó~~ (tán Belgiumban) tartozó bizantin kápolna falában találtatott drága köre részen lépés. Pierquin e lépről értekezik s arra a következtetésre jö, hogy ez egy korú hún kéz műve.

Ezekre kivánván ez uttal Tekintetes Titoknok Urnak tudomására jutatni, vagyok

Debreczenben. Várad ulcza 2088.- Őszelő 9én 1865.

Magyar Akad. titoknok Tekintetes Arany János Urnak

alázatos szolgája
Balogh Ferencz
~~alázatos szolgája~~
tanár jelölt

MAGYAR
TUDOMÁNYOS AKADÉMIA
KÖNYVTÁRA

1100
1865